

ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΕΚΚ/01/2020**

25 Μαΐου 2020

ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σύνοψη.....	1
2.	Εισαγωγή.....	3
3.	Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	4
3.1	Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή.....	4
3.2	Σκοπός του ελέγχου.....	5
3.3	Μεθοδολογία.....	5
3.4	Κριτήρια ελέγχου.....	6
4.	Ευρήματα και συστάσεις.....	8
4.1	Αδυναμίες στις λογιστικές διαδικασίες.....	8
4.2	Θέματα προσωπικού.....	11
4.3.	Καταγγελία για Κυπριακή Επιχείρηση Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΚΕΠΕΥ).....	15
4.4	Αγορά υπηρεσιών για θέματα αδειοδοτήσεων.....	18
4.5	Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.....	19
4.6	Σύνθεση και λειτουργία του Συμβουλίου.....	20
4.7	Μετοχές Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ.....	20
4.8	Ταμείο Αποζημίωσης Επενδυτών ΕΠΕΥ (ΤΑΕ).....	21
4.9	Νομικοί σύμβουλοι.....	22
4.10	Μητρώο δικαστηριακών υποθέσεων.....	23
4.11	Δημόσια διακυβέρνηση.....	24
4.12	Αγορά υπηρεσιών για εξέταση αιτήσεων για χορήγηση άδειας λειτουργίας σε οργανισμούς/επιχειρήσεις (ΚΕΠΕΥ, ΕΠΔΥ, ΕΔ ΟΣΕΚΑ, ΟΕΕ, ΟΣΕΚΑ, ΔΟΕΕ, ΟΕΕΠΑΠ) και παρακολούθηση ουσιαστικών μεταβολών σε αδειοδοτημένες εταιρείες.....	25
4.13	Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ).....	30
4.14	Καταγγελία για τη διοργάνωση επίσημου συνεδριακού δείπνου από την ΕΚΚ.....	31
5.	Γενικά συμπεράσματα.....	34

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΓΚΠΔ	Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων
ΔΟΕΕ	Διαχειριστές Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο
ΕΔ	Εταιρείες Διαχείρισης
ΕΔ ΟΣΕΚΑ	Εταιρείες Διαχείρισης Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες
ΕΚΚ	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου
ΕΠΔΥ	Εταιρείες Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών
ΕΠΕΥ	Επιχείρηση Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών
ΚΕΠΕΥ	Κυπριακή Επιχείρηση Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών
ΚΟΧΕ	Κρατικοί Οργανισμοί και Κρατικές Επιχειρήσεις
ΚΤΚ	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
ΜΕΕ	Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου
ΟΕΕ	Οργανισμοί Εναλλακτικών Επενδύσεων
ΟΕΕΠΑΠ	Οργανισμοί Εναλλακτικών Επενδύσεων Περιορισμένου Αριθμού Προσώπων
ΟΣΕΚΑ	Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες
ΤΑΕ	Ταμείο Αποζημίωσης Επενδυτών
ΤΔΔΠ	Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
ΥΠΔ	Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων
ΧΑΚ	Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου
ESMA	European Securities and Markets Authority

1. Σύνοψη

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ) συστάθηκε διά Νόμου το 2001 ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, με σκοπό τη γενική εποπτεία της κεφαλαιαγοράς και των συναλλαγών που πραγματοποιούνται στη Δημοκρατία, καθώς επίσης και των συναλλαγών που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό και ρητά προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία.

Ο παρών έλεγχος αφορά στον οικονομικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του έτους 2015, στον έλεγχο συμμόρφωσης για την περίοδο 2015-2019, καθώς και στη διερεύνηση καταγγελιών.

Τα σημαντικότερα ευρήματα του ελέγχου αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω:

1. Παρατηρήσαμε αδυναμίες στον λογιστικό χειρισμό των εσόδων, στην πρόσβαση λειτουργιών του Λογιστηρίου στο λογιστικό σύστημα των εσόδων, καθώς και απουσία καταγραμμένων διαδικασιών αναφορικά με τον υπολογισμό και την είσπραξη των εσόδων.

Εισηγηθήκαμε τη διενέργεια συμφιλιώσεων, τον τερματισμό της δυνατότητας παρέμβασης λειτουργιών στο σύστημα όπου δεν ενδείκνυται, καθώς και την καταγραφή των σχετικών διαδικασιών. Επίσης, εισηγηθήκαμε τον διαχωρισμό των καθηκόντων του προσωπικού του Λογιστηρίου.

2. Διαπιστώσαμε ότι υπάρχουν δυσκολίες είσπραξης των διοικητικών προστίμων που επιβάλλει η ΕΚΚ, καθώς και των ετήσιων εισφορών για τις εισηγμένες εταιρείες στο ΧΑΚ. Επίσης, διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχει χρονολογική παρακολούθηση (ageing analysis) των χρεωστών.

Εισηγηθήκαμε όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες είσπραξης των διοικητικών προστίμων και να μελετηθεί το ενδεχόμενο είσπραξης των μεγάλων οφειλών με δόσεις σε λογικά χρονικά πλαίσια. Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως γίνεται χρονολογική ανάλυση των χρεωστών και όπως λαμβάνονται νομικά μέτρα, όπου αυτό ενδείκνυται.

3. Διαπιστώσαμε ότι έξι συμβάσεις μίσθωσης υπηρεσιών μετατράπηκαν σε συμβάσεις εργοδότησης με καθεστώς αορίστου χρόνου, ενώ εκκρεμούν για εξέταση άλλα δέκα παρόμοια αιτήματα.

Συστήσαμε όπως, η ΕΚΚ τηρεί τις σχετικές εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών, ώστε να μην δημιουργείται υπαλληλική σχέση με πρόσωπα με τα οποία συνάπτει συμβάσεις για παροχή υπηρεσιών. Επίσης, κατά την εξέταση αιτημάτων για μετατροπή του καθεστώτος απασχόλησης με σύμβαση σε καθεστώς αορίστου χρόνου, όπου διαπιστώνεται ότι υπάρχει σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου, να γίνεται ενδελεχής έρευνα για να διαπιστωθεί εάν συντρέχουν λόγοι για τη μετατροπή της σύμβασης σε αορίστου χρόνου.

4. Διαπιστώσαμε ότι για τις αμοιβές λειτουργών της ΕΚΚ, οι οποίοι διεξάγουν σεμινάρια σε ελεγχόμενους οργανισμούς σε μη εργάσιμες ώρες, δεν εφαρμόζεται η εγκύκλιος του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) αρ. 1473, ημερ. 29.1.2013.

Συστήσαμε όπως ακολουθείται η πιο πάνω εγκύκλιος και στις περιπτώσεις που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες και δεν καλύπτονται από την εγκύκλιο, η ΕΚΚ να αποτείνεται στο ΤΔΔΠ για οδηγίες/διευκρινίσεις.

5. Η ΕΚΚ δεν υιοθετεί την πολιτική που εκάστοτε ισχύει στη δημόσια υπηρεσία, σχετικά με υπηρεσιακά ταξίδια στο εξωτερικό. Αντίθετα, η ΕΚΚ έχει αυξήσει τα επιδόματα που ισχύουν τόσο για την Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου όσο και για τους υπαλλήλους.

Θεωρούμε προκλητική τη στάση του Συμβουλίου να αρνείται να συμμορφωθεί με τα ισχύοντα στη δημόσια υπηρεσία.

6. Στα τιμολόγια που εκδίδονται από συμβασιούχους για τις υπηρεσίες τους σε θέματα αδειοδοτήσεων των εποπτευόμενων εταιρειών, δεν αναφέρονται οι ώρες/μέρες εργασίας που αναλώθηκαν για κάθε εποπτευόμενη εταιρεία, έτσι ώστε να μπορεί να διεξαχθεί έλεγχος των χρεώσεων. Επίσης, εντοπίστηκαν τιμολόγια που δεν φέρουν την υπογραφή του συντονιστή της σύμβασης.

Υποδείξαμε ότι πρέπει να αναφέρονται στα τιμολόγια οι ώρες/μέρες εργασίας για κάθε εταιρεία, ανάλογα με το τι προνοεί η σύμβαση και να πιστοποιούνται από τον συντονιστή της σύμβασης.

7. Κατά την περίοδο 2014-2018, η ΕΚΚ προκήρυξε αριθμό διαγωνισμών για την αγορά υπηρεσιών για εξέταση αιτήσεων χορήγησης άδειας λειτουργίας σε οργανισμούς/επιχειρήσεις, από τον έλεγχο των οποίων διαπιστώσαμε ότι η όλη διαδικασία που ακολουθήθηκε εξ αρχής ήταν απαράδεκτη και μη αρμόζουσα σε δημόσια αρχή που οφείλει να τηρεί τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, διαφάνειας και μη διάκρισης. Η πιο πάνω διαπίστωσή μας εδράζεται στο γεγονός ότι ο χειρισμός που είχε γίνει στις εν λόγω συμβάσεις, έδινε την εντύπωση ότι ακολουθούνταν διαδικασίες για το θεαθήναι και χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο, με μόνο ζητούμενο να κατακυρωθούν οι προσφορές σε αυτούς που προορίζονταν, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους ήταν πρόσωπα τα οποία είχαν προηγουμένως απασχοληθεί από την ΕΚΚ, μέσω του σχεδίου της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού για άνεργους πτυχιούχους.

Εισηγηθήκαμε, μεταξύ άλλων, όπως μετά τις προσλήψεις μόνιμου προσωπικού που είχαν γίνει το 2016, η ΕΚΚ επαναξιολογήσει την ανάγκη για αγορά των υπό αναφορά υπηρεσιών μέσω διαδικασίας προσφορών. Εκεί δε που απαιτείται, να προκηρύσσεται ανοικτός διαφανής διαγωνισμός, χωρίς φωτογραφικούς όρους, στον οποίο να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και οι σχετικές εγκύκλιοι του Υπουργείου Οικονομικών, για αποφυγή της δημιουργίας δημοσιοϋπαλληλικής σχέσης των συμβαλλόμενων μερών, το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα κάποια άτομα να διεκδικούν καθεστώς υπαλλήλου αορίστου χρόνου, φαινόμενο το οποίο παρουσιάστηκε στο παρελθόν.

8. Από τη διερεύνηση καταγγελίας για διοργάνωση επίσημου συνεδριακού δείπνου από την ΕΚΚ στις 8.4.2019, διαπιστώσαμε ότι η ΕΚΚ ανέθεσε τη διοργάνωση σε ιδιωτική εταιρεία, συμφερόντων Υπουργού, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού. Η ΕΚΚ δεν είχε οποιαδήποτε πληροφόρηση για τα έξοδα και τις συνολικές εισπράξεις της εκδήλωσης, ενώ το κόστος συμμετοχής για τους συμμετέχοντες ήταν ιδιαίτερα υψηλό, χωρίς, κατά την άποψή μας, το ανάλογο όφελος, αφού δόθηκε έμφαση στο ψυχαγωγικό αντί στο εκπαιδευτικό μέρος της εκδήλωσης. Ουσιαστικά, βασικός κερδισμένος από την εκδήλωση ήταν η ιδιωτική εταιρεία.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η ΕΚΚ, ως δημόσιος οργανισμός, οφείλει να τηρεί τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας και ότι οι εκδηλώσεις που διοργανώνονται από δημόσιους οργανισμούς πρέπει να έχουν κυρίως εκπαιδευτικό ή/και ενημερωτικό χαρακτήρα και να μην ξεφεύγουν από τα επαγγελματικά πλαίσια.

2. Εισαγωγή

Η ΕΚΚ είναι η δημόσια ανεξάρτητη εποπτική αρχή, υπεύθυνη για την εποπτεία της αγοράς επενδυτικών υπηρεσιών σε κινητές αξίες, των συναλλαγών σε κινητές αξίες που πραγματοποιούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία και του τομέα των συλλογικών επενδύσεων και για την προστασία των επενδυτών. Επίσης, εποπτεύει τις επιχειρήσεις που προσφέρουν διοικητικές υπηρεσίες, οι οποίες δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Αποστολή της είναι η άσκηση αποτελεσματικής εποπτείας που να διασφαλίζει την προστασία των επενδυτών και την υγιή ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς.

Η ΕΚΚ συστάθηκε με βάση το άρθρο 5 του περί της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (Σύσταση και Αρμοδιότητες) Νόμου (Ν.64(I)/2001), ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Η λειτουργία της ΕΚΚ διέπεται από τον περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμο Ν.73(I)/2009, ο οποίος ρυθμίζει τη δομή, τις αρμοδιότητες, τις εξουσίες, την οργάνωση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και άλλα συναφή θέματα.

Η ΕΚΚ διοικείται από επταμελές Συμβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από την Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο, οι οποίοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και από πέντε άλλα, μη-εκτελεστικά, μέλη. Τα μέλη του Συμβουλίου διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Οικονομικών και η θητεία τους είναι πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί για πέντε πρόσθετα έτη.

Η ΕΚΚ αποτελείται από τα πιο κάτω Τμήματα.

- ◆ Τμήμα Στρατηγικής, Διεθνών Σχέσεων και Επικοινωνίας: Υπεύθυνο για τον στρατηγικό σχεδιασμό.
- ◆ Τμήμα Πολιτικής: Υπεύθυνο για θέματα πολιτικής και την εφαρμογή κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστης πρακτικής.
- ◆ Τμήμα Εκδοτών: Αρμόδιο για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των εταιρειών.
- ◆ Τμήμα Αδειοδοτήσεων: Υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεων χορήγησης άδειας λειτουργίας.
- ◆ Τμήμα Εποπτείας: Υπεύθυνο για τη συνεχή παρακολούθηση της συμμόρφωσης των αδειοδοτημένων οντοτήτων, ειδικά των ΚΕΠΕΥ.
- ◆ Τμήμα Ερευνών και Παρακολούθησης της Αγοράς: Υπεύθυνο για τη διερεύνηση καταγγελιών και τη διεξαγωγή ερευνών.
- ◆ Τμήμα Παρεμπόδισης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες: Υπεύθυνο για την παρακολούθηση και την εποπτεία εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας για την παρεμπόδιση ξηπλύματος παράνομου χρήματος.
- ◆ Τμήμα Διαχείρισης Κινδύνων και Στατιστικής: Υπεύθυνο για τη διαχείριση κινδύνων στις δραστηριότητες της ΕΚΚ.
- ◆ Νομικό Τμήμα: Υπεύθυνο για την παρακολούθηση της νομοθεσίας που αφορά στην κεφαλαιαγορά.
- ◆ Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, Προσωπικού και Εκπαίδευσης: Υπεύθυνο για τις οικονομικές δραστηριότητες της ΕΚΚ.
- ◆ Τμήμα Πληροφορικής και Εργασιών: Υπεύθυνο για τις λειτουργικές ανάγκες της ΕΚΚ.

Οι κύριες αρμοδιότητες και ευθύνες της ΕΚΚ είναι οι ακόλουθες:

- ♦ Να εξετάζει αιτήσεις και να χορηγεί άδειες λειτουργίας στους οργανισμούς που βρίσκονται υπό την εποπτεία της, καθώς και να αναστέλλει και να ανακαλεί τις εν λόγω άδειες.
- ♦ Να εποπτεύει και να ελέγχει τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) και άλλων οργανωμένων αγορών της Δημοκρατίας και τις καταρτιζόμενες σε αυτές συναλλαγές.
- ♦ Να εποπτεύει και ελέγχει τους εκδότες των εισηγμένων στο ΧΑΚ ή σε οργανωμένη αγορά της Δημοκρατίας χρηματοοικονομικών μέσων.
- ♦ Να συλλέγει πληροφορίες από και να διενεργεί ελέγχους και έρευνες σε οργανισμούς που εμπίπτουν εντός των αρμοδιοτήτων της, για να διασφαλίζει τη συμμόρφωσή τους με τη νομοθεσία.
- ♦ Να εποπτεύει και να ελέγχει την ομαλή λειτουργία της κεφαλαιαγοράς.
- ♦ Να εκδίδει Κανονισμούς και οδηγίες.

3. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία

3.1 Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών δραστηριοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν. 20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών κάθε οντότητας Γενικής Κυβέρνησης, Αρχής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κρατικού οργανισμού και κρατικής επιχείρησης. Με βάση τους ορισμούς στον Νόμο αυτό, η ΕΚΚ συνιστά κρατικό οργανισμό.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και των οντοτήτων Γενικής Κυβέρνησης, Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κρατικών οργανισμών και κρατικών επιχειρήσεων.

Επίσης, στα πλαίσια των προνοιών του άρθρου 45 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου (Ν. 73(I)/2009), η Επιτροπή οφείλει να τηρεί πλήρεις και επακριβείς λογαριασμούς που ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβάλλονται στον Υπουργό Οικονομικών.

Επιπρόσθετα, με βάση την περί Δημοσίων Συμβάσεων νομοθεσία, ο Γενικός Ελεγκτής ή εκπρόσωπός του έχει δικαίωμα να λαμβάνει αντίγραφο των εγγράφων του διαγωνισμού ταυτόχρονα με την προκήρυξή του και να παρακάθεται σε συνεδρίες των αρμόδιων συμβουλίων προσφορών και επιτροπών αξιολόγησης, ως ανεξάρτητος παρατηρητής και να εκφράζει τις απόψεις του.

Επιπλέον, ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(I)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

3.2 Σκοπός του ελέγχου

Σκοπός του ελέγχου είναι ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων της ΕΚΚ για το έτος 2015 και η συναφής έκδοση της νενομισμένης Έκθεσης Ελεγκτή, η εξακρίβωση του βαθμού συμμόρφωσης της ΕΚΚ με το εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο για την περίοδο 2015-2019, καθώς επίσης και η διερεύνηση καταγγελιών που έγιναν στην Ελεγκτική Υπηρεσία. Η Έκθεση Γενικού Ελεγκτή για τις οικονομικές καταστάσεις εκδόθηκε στις 12.2.2019.

3.3 Μεθοδολογία

3.3.1 Πρότυπα Ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(I)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ◆ ISSAI 100 – Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα

◆ ISSAI 400 – Αρχές Ελέγχου Συμμόρφωσης

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημόσιων αξιωματούχων.

3.3.2 Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από την ΕΚΚ, σε επισκόπηση εγγράφων, αρχείων αλληλογραφίας και εκθέσεων της ΜΕΕ, σε επισκόπηση και έλεγχο των λογιστικών βιβλίων και μητρώων, στη διενέργεια συναντήσεων με το προσωπικό της ΕΚΚ και σε επισκόπηση δημοσιευμάτων που σχετίζονται με τις καταγγελίες που διερευνήσαμε.

Τα ευρήματα του ελέγχου, μαζί με τις συστάσεις μας, διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στην Πρόεδρο της ΕΚΚ με επιστολή μας, ημερ. 27.9.2019 και οι απόψεις της, οι οποίες διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία μας στις 31.1.2020, ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυται, στην παρούσα Έκθεση.

Αναφορικά με τη διερεύνηση της καταγγελίας, η οποία αφορά στη διοργάνωση επίσημου συνεδριακού δείπνου που πραγματοποιήθηκε στις 8.4.2019, τα ευρήματά μας διαβιβάστηκαν στην Πρόεδρο της ΕΚΚ για σχόλια και απόψεις με επιστολή μας, ημερ. 10.7.2019. Οι απόψεις της Προέδρου διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία μας στις 7.10.2019 και ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυται, στην παρούσα Έκθεση.

3.4 Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του οικονομικού ελέγχου και του ελέγχου συμμόρφωσης χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

1. Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμος (Ν.20(Ι)/2014).
2. Ο περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.38(Ι)/2014) και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί και εγκύκλιοι.
3. Ο περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμος (Ν.73(Ι)/2009).
4. Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμος (Ν.73(Ι)/2016) και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί και εγκύκλιοι, περιλαμβανομένου του οδηγού βέλτιστων πρακτικών που έχει εκδώσει η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

Επίσης, ο έλεγχος συμμόρφωσης διεξήχθη στη βάση Κανονιστικών Διοικητικών Πράξεων, Οδηγιών και Εγκυκλίων.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014), οι ελέγχοντες λειτουργοί έχουν, μεταξύ άλλων, την ευθύνη υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και οφείλουν να αναπτύσσουν και εφαρμόζουν κατάλληλες δομές, ώστε να εφαρμόζονται διαδικασίες ελέγχου που να διασφαλίζουν την ορθότητα και άμεση είσπραξη των εσόδων και την πληρωμή των δαπανών. Οι αρχές αυτές συνιστούν αρχές για τις οποίες επίσης γίνεται έλεγχος συμμόρφωσης.

4. Ευρήματα και συστάσεις

4.1 Αδυναμίες στις λογιστικές διαδικασίες

4.1.1 Έσοδα

Παρατηρήσαμε τα ακόλουθα, σε σχέση με τον λογιστικό χειρισμό και τον έλεγχο των εσόδων:

α. Η κατάσταση με τα πληρωτέα τέλη που τηρείται από το Τμήμα Αδειοδοτήσεων και τα τιμολόγια που εκδίδονται από το Λογιστήριο δεν υπογράφηκαν από τον λειτουργό που τα ετοίμασε και από τον λειτουργό που τα έλεγξε.

β. Τα τιμολόγια χρέωσης των εποπτευόμενων δεν υποστηρίζονται από αποδεικτικά στοιχεία που να επιβεβαιώνουν την ορθότητα των χρεώσεων.

Σύσταση: Να καταγραφούν οι διαδικασίες αναφορικά με τον υπολογισμό, την τιμολόγηση και την είσπραξη των εσόδων. Είναι σημαντικό οι διαδικασίες αυτές να περιλαμβάνουν έλεγχο, ο οποίος να πιστοποιείται με υπογραφή από αρμόδιο λειτουργό. Λόγω της πολυπλοκότητας της σχετικής νομοθεσίας, για τη διευκόλυνση του ελέγχου και την αποφυγή λαθών, εισηγηθήκαμε όπως ετοιμαστεί λίστα με τα τέλη και τα σχετικά άρθρα της νομοθεσίας, για τις διάφορες κατηγορίες εσόδων, η οποία να επικαιροποιείται με τις τροποποιήσεις της νομοθεσίας. Επιπρόσθετα, το Λογιστήριο, για κάθε τιμολόγιο που εκδίδεται, να τηρεί τις σχετικές βεβαιώσεις και την ηλεκτρονική ή άλλη γραπτή επικοινωνία με τα εμπλεκόμενα Τμήματα της ΕΚΚ που σχετίζονται με τις χρεώσεις που γίνονται.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- ◆ Έχει δημιουργηθεί κεντρική κατάσταση με τα πληρωτέα τέλη, η οποία επικαιροποιείται με κάθε αλλαγή στις Οδηγίες που αφορούν στα τέλη και περιλαμβάνει το σχετικό άρθρο του Νόμου, το καταβλητέο τέλος και τον λογαριασμό που πρέπει να πιστωθεί.
- ◆ Υπάρχει αρχειοθετημένη η λίστα με τον υπολογισμό των ετήσιων συνδρομών για κάθε κατηγορία εποπτευόμενων, η οποία ετοιμάζεται από λειτουργό εσόδων και ελέγχεται από τον προϊστάμενο του Λογιστηρίου.
- ◆ Τα τιμολόγια που εκδίδονται από το Λογιστήριο φέρουν την υπογραφή του λειτουργού που τα έκδωσε και ελέγχονται σε δειγματοληπτική βάση και υπογράφονται από τον λειτουργό που τα έλεγξε.
- ◆ Τα τιμολόγια χρέωσης υποστηρίζονται από αντίγραφο της επιστολής, στο οποίο φαίνεται το σχετικό άρθρο του Νόμου που αφορά στη χρέωση ή από την πρώτη σελίδα της αίτησης που υποβάλλεται.
- ◆ Έχει ετοιμαστεί εγχειρίδιο διαδικασιών είσπραξης.

γ. Εντοπίσαμε περιπτώσεις όπου το τελικό μητρώο για τα ετήσια τέλη, που τηρείται από το Τμήμα Αδειοδοτήσεων, δεν συμφωνούσε με τον λογαριασμό των εσόδων.

Σύσταση: Το μητρώο για τα ετήσια τέλη να συμφιλιώνεται με τον λογαριασμό εσόδων και τυχόν διαφορές να διερευνώνται και να διορθώνονται.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι ακολουθώντας το νέο εγχειρίδιο διαδικασιών, τα στοιχεία για τον υπολογισμό των ετήσιων συνδρομών συλλέγονται από το Τμήμα Αδειοδοτήσεων, το οποίο διατηρεί ενημερωμένο μητρώο εποπτευόμενων με όλες τις πληροφορίες (ημερομηνία αδειοδότησης, στοιχεία επικοινωνίας και αποστολής τιμολογίου) και επαληθεύονται από τον λειτουργό εισπράξεων μέσω της ιστοσελίδας και των αρχείων του

προηγούμενου έτους. Ο υπολογισμός των ετήσιων εισφορών γίνεται από λειτουργό του Λογιστηρίου, με βάση τους Νόμους και τις Οδηγίες της Επιτροπής για τα πληρωτέα τέλη και ελέγχεται από τον προϊστάμενο του Λογιστηρίου. Ο πίνακας υπολογισμού με τις τελικές χρεώσεις φέρει την υπογραφή του λειτουργού που τον ετοίμασε και του προϊσταμένου του Λογιστηρίου που τον επιθεώρησε και αρχειοθετείται.

Όπως προκύπτει από την πιο πάνω πληροφόρηση, με βάση το νέο εγχειρίδιο διαδικασιών, στο μητρώο δεν περιλαμβάνονται τα ετήσια τέλη και ως εκ τούτου δεν γίνεται συμφιλίωση ως προς το ποσό, αλλά μόνο για σκοπούς επιβεβαίωσης ότι τιμολογήθηκαν όλες οι εταιρείες.

δ. Όπως διαπιστώσαμε, παρόλο που τα τιμολόγια παίρνουν αυτόματη αρίθμηση από το σύστημα, εντούτοις ορισμένοι λειτουργοί του Λογιστηρίου έχουν τη δυνατότητα να αλλάξουν την αρίθμηση αυτή, γεγονός που εγκυμονεί κινδύνους. Όπως πληροφορηθήκαμε, η δυνατότητα αλλαγής στην αρίθμηση των τιμολογίων δόθηκε για σκοπούς καθορισμού του αριθμού του πρώτου τιμολογίου κάθε έτους.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε να μην παρέχεται δυνατότητα παρέμβασης στο σύστημα και ο καθορισμός του αριθμού του πρώτου τιμολογίου κάθε έτους να γίνεται μόνο από εξουσιοδοτημένους λειτουργούς του Τμήματος Πληροφορικής της ΕΚΚ.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι προγραμματίστηκε αυτόματη αλλαγή του αριθμού του πρώτου τιμολογίου του έτους στο λογιστικό σύστημα, ώστε να μην υπάρχει ανάγκη ανθρώπινης παρέμβασης.

ε. Παρατηρήσαμε ότι, η οριστικοποίηση των τιμολογίων γίνεται από το ίδιο άτομο που εκδίδει το τιμολόγιο. Επιπρόσθετα, σε κάποιες περιπτώσεις η οριστικοποίηση των τιμολογίων γίνεται από γραφείς αντί από λογιστικούς λειτουργούς.

Σύσταση: Η οριστικοποίηση των τιμολογίων να γίνεται από λογιστικό λειτουργό, ο οποίος δεν εμπλέκεται στην έκδοση των τιμολογίων, ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος διαχωρισμός καθηκόντων. Επίσης, το σύστημα δεν πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα οριστικοποίησης σε λειτουργούς που εκδίδουν τιμολόγια.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι με βάση το εγχειρίδιο διαδικασιών είσπραξης, τα τιμολόγια εκδίδονται και υπογράφονται από βοηθό γραμματειακό λειτουργό. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι, λόγω του μεγάλου όγκου τιμολογίων που εκδίδονται από το Λογιστήριο, διενεργείται σε δείγμα τιμολογίων δεύτερος έλεγχος από λειτουργό εισπράξεων. Ο έλεγχος που γίνεται και τα αποτελέσματα του ελέγχου καταγράφονται σε excel file, το οποίο υπάρχει αποθηκευμένο στον διακομιστή (server) της ΕΚΚ. Τα τιμολόγια στα οποία διενεργείται δεύτερος έλεγχος φέρουν πάντα δύο υπογραφές, του βοηθού γραμματειακού λειτουργού ή γραμματειακού λειτουργού που τα καταχώρησε και του λειτουργού που τα επικύρωσε.

4.1.2 Διαδικασίες στο τέλος του έτους (cut-off procedures)

Παρατηρήσαμε ότι διάφορες επιταγές, οι οποίες φέρουν ημερομηνία 31.12.2015, παρουσιάστηκαν στην τράπεζα τον Φεβρουάριο και Μάρτιο του 2016. Όπως διαπιστώσαμε, σε τρεις περιπτώσεις, οι οποίες αφορούσαν σε ποσά ύψους €17.750, €3.168 και €10.710, διαφοροποιήθηκε στα σχετικά δελτία πληρωμής η αρχική ημερομηνία έγκρισης, έτσι ώστε να φαίνεται η 31.12.2015 (χωρίς να φαίνεται η αρχική ημερομηνία). Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι ποσό €110, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στο ποσό επιταγής, ημερ. 31.12.2015, η οποία παρουσιάστηκε στην τράπεζα στις 8.3.2016, αφορά σε τιμολόγιο, ημερ. 17.2.2016.

Σύσταση: Να τηρούνται οι σωστές λογιστικές διαδικασίες στο τέλος του έτους, ώστε να χρεώνονται οι δαπάνες στη σωστή λογιστική περίοδο.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι έχουν γίνει ενέργειες για έγκαιρη έκδοση των επιταγών, έτσι ώστε να μην καθυστερεί η υπογραφή τους.

4.1.3 Χρεώστες

Από τον έλεγχο παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

α. Υπάρχουν δυσκολίες είσπραξης τόσο για τα διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλει η ΕΚΚ, όσο και για τις ετήσιες εισφορές για τις εισηγμένες εταιρείες στο ΧΑΚ. Όσον αφορά στα διοικητικά πρόστιμα που επέβαλε η ΕΚΚ κατά το 2015, με βάση το άρθρο 37 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου Ν.73(Ι)/2009, αυτά ανήλθαν στο συνολικό ποσό των €2.666.550 (2014: €8.248.400). Το συνολικό ποσό των εισπράξεων το 2015 ήταν €1.361.700 (2014:€299.000). Συγκριτικά, το ύψος των χρεωστών στις 31.12.2015 ήταν πολύ μεγαλύτερο και ανερχόταν στα €11.626.877 (2014: €9.986.027). Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39 του ίδιου Νόμου, διοικητικό πρόστιμο που επιβάλλεται από την ΕΚΚ, λογίζεται έναντι εσόδων του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας και ως εκ τούτου πρέπει να καταβάλλεται στη Δημοκρατία. Το 2015 η ΕΚΚ κατέβαλε στη Δημοκρατία ποσό ύψους €1.025.700 (2014: €219.000), το οποίο αφαιρέθηκε από την κρατική χορηγία που έλαβε η ΕΚΚ.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εισηγηθήκαμε την επιβολή τόκων σε όλες ανεξαιρέτως τις περιπτώσεις, με σχετική αναφορά στα τιμολόγια που εκδίδονται και αποστέλλονται στους οφειλότες. Όπως διαπιστώθηκε, κατά το έτος 2015 είχε επιβληθεί τόκος σε μόνο μία περίπτωση και σε ελάχιστες περιπτώσεις σε μεταγενέστερα έτη. Όπως είχαμε πληροφορηθεί, τόκοι χρεώνονταν αναλόγως της περίπτωσης, χωρίς να υπάρχει καταγραμμένη πολιτική και στις περιπτώσεις που ζητείτο διακανονισμός για την καταβολή του προστίμου με δόσεις, θα επιβαλλόταν τόκος.

Η ΕΚΚ στη συνεδρία της, ημερ. 11.12.2017, αποφάσισε την επιβολή τόκου από 1.1.2018 σε όλες τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, με τη συμπερίληψη σχετικού όρου στα τιμολόγια. Ωστόσο, μετά από ενημέρωση που είχε από το Νομικό Τμήμα ότι υπήρχε νομικό κώλυμα για την επιβολή τόκων με συμπερίληψη σχετικού όρου στα τιμολόγια, αφού δεν υπήρχε σχετική πρόνοια στον Νόμο και ότι ως εκ τούτου θα απαιτείτο η τροποποίηση του Νόμου, η ΕΚΚ αποφάσισε στις 19.11.2018 να μην προχωρήσει σε τροποποίηση του περί της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Νόμου για την αναζήτηση πληρωμής τόκου σε ληξιπρόθεσμες οφειλές λαμβάνοντας υπόψη:

- ◆ Το είδος των οφειλών προς την ΕΚΚ, ήτοι διοικητικά πρόστιμα και ετήσιες εισφορές/συνδρομές/δικαιώματα/τέλη.
- ◆ Τη νομοθεσία που διέπει άλλες εποπτικές αρχές, οι οποίες δεν καλύπτονται από τον περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμο και την προσέγγιση που ακολουθείται, με έμφαση στο ότι οι εν λόγω αρχές δεν αναζητούν τόκο σε περίπτωση παράλειψης αποπληρωμής διοικητικών προστίμων.
- ◆ Ότι, όσον αφορά στις ετήσιες εισφορές/συνδρομές/δικαιώματα/τέλη, δεν κρίνεται αναγκαία η επιβολή τόκου για να αντιμετωπιστεί η τυχόν καθυστέρηση στην καταβολή τους καθότι, σε περίπτωση παράλειψης πληρωμής, υπάρχει στην κείμενη νομοθεσία το μέτρο της αναστολής της άδειας λειτουργίας της εταιρείας μέχρι την αποπληρωμή της οφειλής της.

β. Δεν υπάρχει χρονολογική παρακολούθηση (ageing analysis) των χρεωστών από την ΕΚΚ. Το 2017 άρχισε να τηρείται σχετική κατάσταση (Aged Accounts Receivable) για τους χρεώστες, ωστόσο

αυτή παρουσιάζει ελλείψεις, επειδή (i) η χρονολογική ανάλυση των χρεωστών παρουσιάζεται από το 2013 και μετά και (ii) δεν τηρείται χωριστή κατάσταση για τις διάφορες κατηγορίες χρεωστών, όπως χρεώστες από πρόστιμα, χρεώστες από ετήσιες εισφορές κ.λπ.

γ. Υπάρχουν παλιά υπόλοιπα χρεωστών, για τα οποία η ΕΚΚ, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε απευθυνθεί στους νομικούς της συμβούλους για λήψη νομικών μέτρων.

Συστάσεις:

- ♦ **Να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες είσπραξης των διοικητικών προστίμων το συντομότερο δυνατόν.**

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μας πληροφόρησε ότι η παρακολούθηση έχει εντατικοποιηθεί, σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια και ότι σε περίπτωση που δεν υπάρχει ανταπόκριση κινούνται νομικές διαδικασίες.

- ♦ **Να μελετηθεί το ενδεχόμενο, στις περιπτώσεις που τα οφειλόμενα ποσά είναι μεγάλα και ο χρεώστης αδυνατεί να πληρώσει την οφειλή του, να γίνεται διευθέτηση για εξόφληση σε δόσεις, σε λογικά χρονικά πλαίσια.**

Όπως πληροφορηθήκαμε από την Πρόεδρο της ΕΚΚ, σε όλες τις περιπτώσεις που ο οφειλέτης ζητά ευκολίες πληρωμής γίνονται προσπάθειες διευθέτησης.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η ΕΚΚ πρέπει να καθορίσει συγκεκριμένη πολιτική, την οποία να γνωστοποιήσει σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

- ♦ **Να εφαρμοστούν διαδικασίες παρακολούθησης των χρεωστών (πρόστιμα και άλλες οφειλές), οι οποίες να περιλαμβάνουν χρονολογική ανάλυση (ageing analysis), όπως επίσης και καθορισμό της περιόδου πίστωσης. Όπου δεν υπάρχει ανταπόκριση, έγκαιρα να εξετάζεται με τους νομικούς συμβούλους η λήψη νομικών μέτρων.**

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι η διαδικασία παρακολούθησης καταγράφεται στο νέο εγχειρίδιο διαδικασίας είσπραξης και συμπεριλαμβάνει χρονολογική ανάλυση.

- ♦ **Για την καλύτερη διαχείριση των χρεωστών από πρόστιμα, τα οποία εισπράττονται από την ΕΚΚ εκ μέρους του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας, να εξεταστεί το ενδεχόμενο αυτά να κατατίθενται σε ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό.**

4.2 Θέματα προσωπικού

4.2.1 Πλήρωση κενών θέσεων

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ενέκρινε, για την περίοδο από τον Μάρτιο του 2015 μέχρι τον Μάιο του 2019, διάφορα αιτήματα για την εξαίρεση της ΕΚΚ από τον περί της Απαγόρευσης Πλήρωσης Κενών Θέσεων στον Δημόσιο και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμο (Ν. 21(Ι)/2013), για 2 θέσεις Ανώτερου Λειτουργού (Κλ. Α11-Α13), 16 θέσεις Λειτουργού Α' (Κλ. Α11(ii)), 67 θέσεις Λειτουργού (Κλ. Α8-Α10-Α11), 2 θέσεις Γραμματειακού Λειτουργού (Κλ. Α8-Α9), 16 θέσεις Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού (Κλ. Α2-Α5-Α7(ii)) και 1 θέση Βοηθού Γραφείου (Κλ. Α1-Α2-Α5(ii)), οι οποίες έχουν όλες πληρωθεί, εκτός από 22 θέσεις Λειτουργού και 7 θέσεις Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού.

4.2.2 Τοποθέτηση Λειτουργού στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΜΑΕΕ)

Λειτουργός της ΕΚΚ τοποθετήθηκε στη ΜΑΕΕ, μετά από υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ Υπουργείου Εξωτερικών, Υπουργείου Οικονομικών και ΕΚΚ, για την περίοδο από 1.7.2014 μέχρι 30.6.2016. Η τοποθέτηση έγινε μετά από Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 23.5.2014.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 28.6.2016, ζήτησε από το Υπουργείο Εξωτερικών όπως προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την παράταση της τοποθέτησης της εν λόγω λειτουργού, αφού εξασφαλίστηκε η σύμφωνη γνώμη της ΕΚΚ, για χρονική περίοδο δύο ετών, από 1.7.2016 μέχρι 30.6.2018, με την υποβολή Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, σχετικά με την παράταση, δεν εντοπίστηκε στα αρχεία της ΕΚΚ. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι για την εν λόγω απόσπαση δεν έγινε εσωτερική προκήρυξη.

Συστάσεις:

- ♦ Για σκοπούς διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις αποσπάσεων στη ΜΑΕΕ, να ζητείται εκδήλωση ενδιαφέροντος από όλους τους λειτουργούς της ΕΚΚ που πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα.
- ♦ Να γίνεται κατάλληλη αρχειοθέτηση όλων των εγγράφων που σχετίζονται με την εργοδότηση του κάθε λειτουργού.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι, μετά από αίτημα της ίδιας της λειτουργού για διακοπή της απόσπασής της, στις 5.6.2019, αφού επιβεβαιώθηκε η ανάγκη συνέχισης της απόσπασης ενός λειτουργού από την ΕΚΚ στη ΜΑΕΕ, επιλέχθηκε από την Πρόεδρο νέα λειτουργός, η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη για την εν λόγω θέση, αφού πρώτα ζητήθηκε εκδήλωση ενδιαφέροντος από το προσωπικό της ΕΚΚ. Στη συνέχεια ενημερώθηκε το Υπουργείο Οικονομικών.

4.2.3 Καταγραφή της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων από την εργασία

Παρατηρήσαμε ότι, παρόλο που υπάρχει σε λειτουργία σύστημα ελέγχου της προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων από την εργασία, για σκοπούς ελέγχου της τήρησης του ωραρίου, εντούτοις δεν εκτυπώνονται οι σχετικές καταστάσεις και δεν ασκείται ο ενδεδειγμένος έλεγχος.

Σύσταση: Να εκτυπώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα οι σχετικές καταστάσεις για σκοπούς ελέγχου της τήρησης του ωραρίου.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς ενημέρωσε ότι έχει ήδη γίνει ανάθεση σε εταιρεία για αγορά αυτοματοποιημένου (paperless) συστήματος διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, μετά από προκήρυξη διαγωνισμού με συνοπτικές διαδικασίες και ότι προγραμματίζεται πιλοτική εφαρμογή εντός του 2020.

Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι το 2020 προγραμματίζεται να διεξαχθεί έλεγχος της διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού της ΕΚΚ από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (ΜΕΕ) της ΕΚΚ.

4.2.4 Μετατροπή απασχόλησης με μίσθωση υπηρεσιών σε καθεστώς αορίστου χρόνου

Από τη διερεύνηση σχετικής καταγγελίας που λήφθηκε στην Υπηρεσία μας, διαπιστώσαμε ότι έξι συμβάσεις μίσθωσης υπηρεσιών μετατράπηκαν σε καθεστώς αορίστου χρόνου και έχουν υποβληθεί άλλα δέκα παρόμοια αιτήματα.

Επισημάναμε ότι το θέμα της απασχόλησης προσωπικού με μίσθωση υπηρεσιών, ρυθμίζεται με διάφορες εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών, με σκοπό τη μη σύναψη συμβάσεων αγοράς/μίσθωσης υπηρεσιών, μέσω των οποίων να δημιουργείται υπαλληλική σχέση με τους

συμβασιούχους. Στην Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. 1588, ημερ. 22.3.2019, η οποία απευθύνεται και στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου στα οποία ακολουθείται η πολιτική της δημόσιας υπηρεσίας, διευκρινίζεται ότι τυχόν πόρισμα για ύπαρξη σχέσης εργοδότη-εργοδοτούμενου μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, δεν θα πρέπει να εκλαμβάνεται ότι συνεπάγεται την αυτόματη μετατροπή του καθεστώτος απασχόλησης σε αορίστου χρόνου. Σε κάθε τέτοια περίπτωση θα πρέπει να διεξάγεται ενδελεχής έρευνα ως προς τον λόγο/αντικείμενο σύναψης της εν λόγω σύμβασης, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο συντρέχουν τυχόν αντικειμενικοί λόγοι, ως αυτοί απαριθμούνται στο άρθρο 7(2) του περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου (Ν.98(Ι)/2003), οι οποίοι δικαιολογούν τη μη μετατροπή της εν λόγω σύμβασης σε αορίστου χρόνου, ακόμη και αν έχουν συμπληρωθεί 30 μήνες απασχόλησης.

Σύσταση: Η ΕΚΚ να τηρεί τις σχετικές εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών, ώστε να μην δημιουργείται υπαλληλική σχέση με πρόσωπα με τα οποία συνάπτει συμβάσεις για παροχή υπηρεσιών. Επίσης, κατά την εξέταση αιτημάτων για μετατροπή του καθεστώτος απασχόλησης με σύμβαση σε καθεστώς αορίστου χρόνου, όπου διαπιστώνεται ότι υπάρχει σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου, να γίνεται ενδελεχής έρευνα, όπως προνοεί η σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι σε περίπτωση που οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων αποφασίσουν ότι το καθεστώς απασχόλησης ενός συμβασιούχου εμπίπτει στην κατηγορία του μισθωτού, η ΕΚΚ λαμβάνει γνωμάτευση από τους εξωτερικούς νομικούς συμβούλους της και παράλληλα προχωρεί σε ενδελεχή έρευνα για την κάθε περίπτωση, βασιζόμενη στο σχετικό ρυθμιστικό πλαίσιο.

Επίσης, η Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι έχουν εξεταστεί οι αντικειμενικοί λόγοι που αναφέρονται στην Εγκύκλιο αρ. 1588, ημερ. 22.3.2019, με τη συνδρομή του εξωτερικού νομικού συμβούλου της ΕΚΚ και κρίθηκε ότι δεν βοηθούν ιδιαίτερα στην απόρριψη των αιτημάτων που είχε ενώπιόν της η ΕΚΚ. Σημείωσε δε, ότι από τα μέσα του 2018, συμβάσεις για τις οποίες είναι απαραίτητη η παρουσία φυσικού προσώπου στα γραφεία της ΕΚΚ γίνονται μόνο με νομικές οντότητες, ώστε να μην δημιουργείται σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου.

4.2.5 Διεξαγωγή σεμιναρίων από λειτουργούς της ΕΚΚ

Παρατηρήσαμε ότι λειτουργοί της ΕΚΚ διεξάγουν σεμινάρια σε ελεγχόμενους οργανισμούς σε μη εργάσιμες ώρες. Η αμοιβή τους καθορίζεται με βάση την εγκύκλιο του ΤΔΔΠ αρ. 1473, ημερ. 29.1.2013, η οποία αναφέρει ότι «*στους ιδιώτες εισηγητές ... μπορεί να καταβάλλεται αμοιβή ύψους €65 για διάλεξη με σημειώσεις και €50 για διάλεξη χωρίς σημειώσεις, για κάθε διάλεξη διάρκειας 45 έως 60 λεπτών. Στους κρατικούς υπαλλήλους... στα πλαίσια του κανονικού ωραρίου εργασίας της κρατικής υπηρεσίας δεν θα καταβάλλεται οποιαδήποτε αμοιβή. Νοείται ότι για εκπαιδευτικά προγράμματα που πραγματοποιούνται εκτός του κανονικού ωραρίου, μπορεί να τους καταβάλλεται η αμοιβή που καταβάλλεται σε ιδιώτες εισηγητές*».

Από τον έλεγχο παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

α. Η ΕΚΚ όρισε τη διάρκεια των διδακτικών περιόδων σε 50 λεπτά, με αποτέλεσμα για σεμινάριο διάρκειας 300 λεπτών οι λειτουργοί να αμείβονται για έξι ώρες αντί για πέντε. Σε επικοινωνία μας με το ΤΔΔΠ διευκρινίστηκε ότι η εγκύκλιος αναφέρεται σε διαλέξεις, οι οποίες πιθανώς να είναι μικρής διάρκειας και ότι διάρκεια πέραν των 45 λεπτών θα ορίζεται ως μια ώρα, αλλά δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ότι το σύνολο των λεπτών θα διαιρείται με 45 ή με 50 λεπτά

για να καταλήξουμε στις διδακτικές περιόδους. Επομένως, η πρακτική που ακολουθεί η ΕΚΚ δεν συνάδει με την εν λόγω εγκύκλιο.

β. Για διαλέξεις που διενεργούνται στη Λεμεσό καταβάλλεται μία επιπλέον ώρα, η οποία αμείβεται προς €65, για τον χρόνο μετάβασής τους προς και από τον χώρο διεξαγωγής του σεμιναρίου, πλέον οδοιπορικά.

γ. Για οκτώ σεμινάρια συνεχούς επαγγελματικής επιμόρφωσης, που διεξήχθησαν προς λειτουργούς τραπεζικού ιδρύματος σε εργάσιμο χρόνο, οι λειτουργοί-εκπαιδευτές της ΕΚΚ αιτήθηκαν και έλαβαν άδεια ανάπαυσης για τις ημέρες του σεμιναρίου και πληρώθηκαν προς €90 ανά ώρα (ποσό που δεν προνοείται στην εγκύκλιο του ΤΔΔΠ). Ο πιο πάνω χειρισμός είναι λανθασμένος για τους ακόλουθους λόγους:

- ♦ Σύμφωνα με βασικές αρχές του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν.158(Ι)/1999) και σχετικές γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα, υπάλληλος που βρίσκεται με άδεια, αν και διατηρεί την ιδιότητά του, δεν δικαιούται να εκτελεί πράξεις της Υπηρεσίας, και, κατά συνέπεια, ούτε να απασχολείται ως να βρίσκεται εκτός του κανονικού ωραρίου.
- ♦ Με βάση την εγκύκλιο του ΤΔΔΠ αρ. 1473, ημερ. 29.1.2013, «στους κρατικούς υπαλλήλους που συμβάλλουν ως εξωτερικοί λέκτορες/εισηγητές για τους σκοπούς εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια του κανονικού ωραρίου εργασίας της κρατικής υπηρεσίας δεν θα καταβάλλεται οποιαδήποτε αμοιβή».

Συστάσεις:

- ♦ **Να εφαρμόζεται η εγκύκλιος του ΤΔΔΠ με αρ. 1473, ημερ. 29.1.2013 και για τις περιπτώσεις που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες και δεν καλύπτονται από την εν λόγω εγκύκλιο, να αποτίνεται στο ΤΔΔΠ για οδηγίες/διευκρινίσεις.**
- ♦ **Να μην παραχωρείται άδεια ανάπαυσης στους λειτουργούς κατά τις ημέρες διεξαγωγής σεμιναρίων, αφού αυτό αντιβαίνει τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο και τις σχετικές γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα.**

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς ενημέρωσε ότι έχει καταργηθεί η αμοιβή μίας ώρας για τη μετάβαση στον χώρο διεξαγωγής του σεμιναρίου και ότι, ύστερα από γραπτές διευκρινίσεις του ΤΔΔΠ, εφαρμόζεται ορθά πλέον η σχετική εγκύκλιος.

4.2.6 Υπηρεσιακά ταξίδια στο εξωτερικό

Το Συμβούλιο της ΕΚΚ σε συνεδρία του, ημερ. 29.5.2006, διαφοροποίησε εν μέρει την πολιτική του για την καταβολή επιδομάτων συντήρησης εξωτερικού από αυτήν που ισχύει για τη δημόσια υπηρεσία, αποφασίζοντας να υιοθετήσει την πολιτική της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, σύμφωνα με την οποία το προσωπικό που βρίσκεται σε υπηρεσιακό ταξίδι δικαιούται επίδομα 60% του επιδόματος συντήρησης που αντιστοιχεί στη χώρα/πόλη που ταξιδεύει, όπως αυτό καθορίζεται από τις εκάστοτε εγκυκλίους του ΤΔΔΠ, πλέον τα πραγματικά έξοδα διαμονής. Σύμφωνα με την πολιτική για τη δημόσια υπηρεσία, η οποία καθορίζεται με την εγκύκλιο του ΤΔΔΠ αρ. 1311, ημερ. 4.5.2006, το επίδομα συντήρησης εξωτερικού ανέρχεται στο 40% και για τη διαμονή καταβάλλεται το πραγματικό κόστος, το οποίο όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει το 60% του ημερήσιου επιδόματος. Στην ίδια συνεδρία, το Συμβούλιο της ΕΚΚ αποφάσισε επίσης όπως καταβάλλονται δύο γεύματα την ημέρα αναχώρησης, δηλαδή 60% του επιδόματος, ενώ για την ημέρα επιστροφής να καταβάλλεται επίδομα από 0%-60%, ανάλογα με την ώρα αναχώρησης, πολιτική η οποία διαφοροποιείται, προς όφελος των λειτουργών της ΕΚΚ, από αυτήν που ίσχυε τότε για τη δημόσια υπηρεσία, αλλά και από αυτήν που

ισχύει σήμερα, σύμφωνα με την οποία καταβάλλονται συνολικά για τις μέρες αναχώρησης και επιστροφής 2,5 γεύματα, δηλαδή 50% του επιδόματος συντήρησης της συγκεκριμένης χώρας/πόλης.

Επιπρόσθετα, σε νέα συνεδρία του Συμβουλίου της ΕΚΚ, ημερ. 13.10.2008, αποφασίστηκε όπως το επίδομα διαμονής στο Λονδίνο και στο Παρίσι αυξηθεί από €132,6 και €134,4, που καθοριζόταν για τη δημόσια υπηρεσία, σε €175 και €180, αντίστοιχα.

Σύσταση: Να υιοθετηθεί η πολιτική που εκάστοτε ισχύει για τη δημόσια υπηρεσία, σχετικά με ταξίδια στο εξωτερικό.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι οι όποιες παρεκκλίσεις εντοπίστηκαν, συνάδουν με αντίστοιχες άλλων εποπτικών αρχών και έτυχαν έγκρισης από το Συμβούλιο της ΕΚΚ.

Η Υπηρεσία μας σημειώνει ότι άλλες εποπτικές αρχές, με εξαίρεση την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υιοθετούν πλήρως την πολιτική που εκάστοτε ισχύει για τη δημόσια υπηρεσία και ότι είναι απαράδεκτο και προκλητικό το Συμβούλιο της ΕΚΚ να καθορίζει αυξημένα επιδόματα, τα οποία μάλιστα εφαρμόζονται όχι μόνο για τους υπαλλήλους της ΕΚΚ, αλλά και για την ίδια την Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου.

4.3. Καταγγελία για Κυπριακή Επιχείρηση Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΚΕΠΕΥ)

Μετά από λήψη αριθμού καταγγελιών από πελάτες εταιρείας που ασχολείται κυρίως με την παροχή διαδικτυακών υπηρεσιών ξένου συναλλάγματος (FX), σχετικά με την άρνηση της εταιρείας να τους επιτρέψει να αποσύρουν τα χρήματά τους, με τη δικαιολογία ότι είχαν προβεί σε πράξεις οι οποίες τους καθιστούσαν καταχραστές (abusive traders), η Υπηρεσία μας προχώρησε σε έρευνα αναφορικά με τον χειρισμό των καταγγελιών από την ΕΚΚ, από την οποία διαπιστώσαμε τα πιο κάτω.

Κατά τον επιτόπιο έλεγχο που έγινε διαπιστώσαμε σοβαρές παραβάσεις από πλευράς της εταιρείας σε θέματα νομοθεσίας και οδηγιών, που φανέρωναν ότι δεν ενεργούσε δίκαια, με εντιμότητα και επαγγελματισμό, ώστε να εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των πελατών της.

Το Συμβούλιο της ΕΚΚ, σε συνεδρία του, ημερ. 18.11.2015, μετά από εισήγηση της εταιρείας για συμβιβασμό, τον οποίο αποδέχτηκε, με βάση το άρθρο 37 (4) του Ν.73(Ι)/2009, επέβαλε στην εταιρεία πρόστιμο ύψους €335.000, το οποίο εισπράχθηκε την 1.12.2015, με ταυτόχρονη δέσμευση της εταιρείας για μη καταχώρηση προσφυγής και για ενίσχυση της κεφαλαιακής της βάσης κατά \$5,7 εκ., ανάγκη η οποία στη συνέχεια εξέλειπε. Στην ίδια συνεδρία, το Συμβούλιο της ΕΚΚ αποφάσισε όπως η εταιρεία εντός δύο μηνών, δηλαδή μέχρι τις 12.1.2016, προχωρήσει σε συγκεκριμένες βελτιώσεις και επανεξετάσει και επιβεβαιώσει ότι η χορήγηση ωφελημάτων στους πελάτες συνάδει με τον Νόμο. Επιπρόσθετα, αποφάσισε όπως η εταιρεία εξετάσει όλα τα παράπονα και ενημερώσει σχετικά τους παραπονούμενους και όπως αναλύσει τα δεδομένα, ώστε να εντοπίσει και να διορθώσει τις γενεσιουργές αιτίες.

Το Τμήμα Εποπτείας συνέχισε να παρακολουθεί και να ελέγχει τη συμμόρφωση της εταιρείας προς τις απαιτήσεις της ΕΚΚ και να ενημερώνει σχετικά το Συμβούλιο της ΕΚΚ, υποβάλλοντας τις εισηγήσεις του.

Στα σημειώματα των λειτουργιών του Τμήματος Εποπτείας γίνονταν αναφορές για τη συμμόρφωση ή μη της εταιρείας στις απαιτήσεις της ΕΚΚ, τους λόγους που επικαλείτο η εταιρεία για τη μη συμμόρφωσή της, τυχόν χρονικές παρατάσεις που ζητούσε, καθώς και στα προβλήματα που εντόπιζαν από τη συνεχή παρακολούθηση της εταιρείας.

Αναφορικά με την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων για την υλοποίηση των συστάσεων της ΕΚΚ, για θέματα που αφορούν στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, η εταιρεία είχε πληροφορήσει την ΕΚΚ ότι αυτό οφειλόταν στην επικείμενη εξαγορά της μητρικής εταιρείας από αμερικανική εταιρεία.

Σημειώνεται ότι και η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), ως Μακροπροληπτική Αρχή, απαίτησε όπως η εταιρεία τηρεί πρόσθετα αποθέματα ασφαλείας (δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας πέραν του 8%), αφού στις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του 2015, τόσο το ΔΣ της εταιρείας όσο και οι εξωτερικοί ελεγκτές αναγνώριζαν ότι ενδεχομένως η εταιρεία να μην μπορούσε να συνεχίσει για το προβλεπόμενο μέλλον ως δρώσα οικονομική μονάδα. Για το 2015 η εταιρεία είχε πραγματοποιήσει ζημιές, σε αντίθεση με το προηγούμενο έτος. Επιπρόσθετα, η ΚΤΚ ζήτησε από την ΕΚΚ με επιστολή της, ημερ. 16.4.2016, ενημέρωση για τις ενέργειες στις οποίες θα προέβαινε μετά τη λήξη της νέας προθεσμίας που δόθηκε στην εταιρεία για εξεύρεση νέων κεφαλαίων και επίσης ζήτησε όπως η ΕΚΚ εξετάσει το ενδεχόμενο επιβολής των συγκεκριμένων μέτρων που εισηγείτο η ΚΤΚ. Επίσης, συνέστησε στην ΕΚΚ όπως προβεί στη ριζική τροποποίηση της Οδηγίας της που διέπει τη λειτουργία του Ταμείου Αποζημίωσης Επενδυτών (ΤΑΕ), ώστε να μειωθούν οι κίνδυνοι που επηρεάζουν όλες τις ΚΕΠΕΥ.

Για το θέμα τέθηκε ερώτηση από Ευρωβουλευτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από λήψη εκατοντάδων παραπόνων από μικροεπενδυτές στην Κεντρική Τράπεζα της Ουγγαρίας για τη συγκεκριμένη εταιρεία και αφορούσε στο κατά πόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σκοπεύει να ερευνήσει τα παράπονα αυτά, σύμφωνα και με τον Νόμο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράπονα από επενδυτές/πελάτες της εταιρείας λήφθηκαν και από το Γραφείο του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου της Κύπρου. Η Υπηρεσία μας απέστειλε επιστολή στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, ημερ. 4.8.2017, ζητώντας στοιχεία για τον αριθμό των παραπόνων που λήφθηκαν για τη συγκεκριμένη εταιρεία, πόσα από αυτά εξετάσε και ποιο ήταν το πόρισμα των ερευνών του. Με την απαντητική του επιστολή, ημερ. 7.8.2017, ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος μάς ενημέρωσε ότι λήφθηκαν στην Υπηρεσία του 954 παράπονα για τη συγκεκριμένη εταιρεία για την περίοδο 20.2.2015 μέχρι 4.8.2017. Τα 474 παράπονα αφορούσαν στην άρνηση της εταιρείας να επιστρέψει τα χρήματα στους επενδυτές, αφού τους είχε κατηγοριοποιήσει ως καταχραστές (abusive traders) και τα υπόλοιπα 480 αφορούσαν περιπτώσεις επενδύσεων στην εταιρεία σε ελβετικό φράγκο. Από τα 474 παράπονα εξετάστηκαν τα 120, εκ των οποίων για τις 38 υποθέσεις τερματίστηκε η διαδικασία εξέτασης και οι 11 κατέληξαν σε φιλικό διακανονισμό. Από τις υπόλοιπες 71 υποθέσεις που εξετάστηκαν και κατέληξαν σε πόρισμα, οι 39 (ποσοστό 54,93%) κρίθηκαν υπέρ των πελατών και οι 32 (ποσοστό 45,07%) υπέρ της εταιρείας.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος την ενημέρωσε ότι τα παράπονα που λάμβανε σημείωσαν έντονα πτωτική πορεία στα επόμενα έτη και ότι έχει ήδη διεκπεραιώσει τα παράπονα που έλαβε από πελάτες της εν λόγω εταιρείας από το 2015 μέχρι και το 2018.

Επιπλέον, παραπονούμενοι ξεκίνησαν συλλογή υπογραφών (petition), βάσει των δικαιωμάτων που τους παραχωρούν τα άρθρα 20 και 24 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 44 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι παραπονούμενοι επενδυτές στράφηκαν και εναντίον της ΕΚΚ και την κατηγόρησαν για μη ανταπόκριση στα παράπονά τους. Όπως είχαμε ενημερωθεί από την ΕΚΚ, η ακρόαση για το «petition» έγινε στις 11.7.2017 και δεν είχε κληθεί η ΕΚΚ, αλλά μόνο η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (European Securities and Markets Authority) (ESMA) (της οποίας ο ρόλος είναι η βελτίωση της προστασίας των επενδυτών και η προώθηση της σταθερής και εύρυθμης

λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών αγορών) και η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στις Βρυξέλλες. Η απόφαση που λήφθηκε ήταν να ζητηθούν οι θέσεις της ESMA, της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου στην Κύπρο και του Ευρωπαϊκού Επιτρόπου. Η ESMA απέστειλε τις θέσεις της στις 17.7.2017, αναφέροντας ότι η συγκεκριμένη εταιρεία, όσον αφορά στην εποπτεία και την έγκριση, είναι υπό την αρμοδιότητα της ΕΚΚ και όσον αφορά στον χειρισμό των διαφωνιών με τους πελάτες είναι υπό την αρμοδιότητα του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου και των Δικαστηρίων. Επιπλέον, ανέφερε ότι η ESMA ήταν δέκτης πέραν των 500 παραπόνων από επενδυτές για τη συγκεκριμένη εταιρεία αλλά και για την ΕΚΚ. Η ESMA, στην ίδια επιστολή, ανέφερε ότι για το πιο πάνω θέμα έλαβε τα ακόλουθα τρία μέτρα:

α. Οργάνωσε ομάδα από εποπτικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου, με σκοπό την παροχή καθοδήγησης και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων της ΕΚΚ σχετικά με εννέα εταιρείες, συμπεριλαμβανομένης και της συγκεκριμένης εταιρείας, οι οποίες βρίσκονται κάτω από την εποπτεία της ΕΚΚ και για τις οποίες υπήρχαν καταγγελίες από πολίτες άλλων χωρών στις οικείες εποπτικές αρχές.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι η ομάδα αυτή έχει τερματιστεί με απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου Εποπτών από τον Ιανουάριο του 2019.

β. Τον Ιούλιο του 2015, δημιούργησε μια ομάδα εργασίας για τα πολύπλοκα επενδυτικά προϊόντα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να ξεκαθαρίσουν αρκετά θέματα σε εταιρείες σχετικά με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Οδηγίας MiFID (Markets in Financial Instruments Directive) και να εκδοθούν 2 προειδοποιήσεις στους επενδυτές.

γ. Προχώρησε στην ενδυνάμωση των διαύλων επικοινωνίας με την ΕΚΚ για ανταλλαγή πληροφοριών, μετά και από εισήγηση της Υπηρεσίας μας. Επίσης, αναφέρεται ότι αναμενόταν μετά τις 3.1.2018 το ταχύτερο να εφαρμοστεί απαγόρευση από την ESMA ορισμένων προϊόντων κάτω από το άρθρο 40 του νέου νομοθετικού πλαισίου MiFID.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς ενημέρωσε ότι η ESMA πληροφόρησε τους παραπονούμενους ότι ο Πρόεδρός της, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη τους ισχυρισμούς τους, κατέληξε στο συμπέρασμα να μην προχωρήσει με διαδικασία διεξαγωγής έρευνας και επίκλησης του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) Αρ.1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την παραβίαση του δικαίου της Ένωσης από την ΕΚΚ.

Επιπλέον, η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς ενημέρωσε ότι το Συμβούλιο Προσφυγών των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών, με απόφασή του, ημερ. 10.9.2018, σημείωσε ότι δεν εμπίπτει στη δικαιοδοσία του η εξέταση προσφυγής ιδιώτη εναντίον της ESMA.

Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι ο Διαμεσολαβητής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU Ombudsman) αποφάσισε να μην προχωρήσει σε οποιαδήποτε μέτρα σχετικά με παράπονα που υποβλήθηκαν κατά της ESMA και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναφορικά με τη μη λήψη μέτρων εναντίον της ΕΚΚ και της Κυπριακής Δημοκρατίας, σε σχέση με την εν λόγω ΚΕΠΕΥ.

Σχετικά με το θέμα της εξαγοράς της μητρικής εταιρείας, το Τμήμα Αδειοδοτήσεων της ΕΚΚ, με σημείωμά του, ημερ. 4.8.2016, ενημέρωσε το Συμβούλιο της ΕΚΚ ότι η εταιρεία με επιστολή της, ημερ. 4.7.2016, γνωστοποίησε στην ΕΚΚ την πρόθεση των μετόχων να πωλήσουν το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της μητρικής εταιρείας σε Αμερικανική εταιρεία, με αντάλλαγμα το 49,81% του μετοχικού κεφαλαίου της. Από το 49,81%, οι υφιστάμενοι μεγαλομέτοχοι της εταιρείας θα κατέχουν το 42,34% της νέας μητρικής εταιρείας και επιπλέον θα δημιουργείται και νέος κύριος μέτοχος στην εταιρεία με ποσοστό συμμετοχής 39,87%. Όπως αναφέρεται στο σημείωμα, το Τμήμα Αδειοδοτήσεων προχώρησε σε αξιολόγηση του νέου υποψήφιου μετόχου, σύμφωνα με

τις πρόνοιες του άρθρου 33B(1)(α) του περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμου (Ν106(I)/2009) και των τροποποιήσεων του για την καταλληλότητα των μετόχων. Η εισήγηση του Τμήματος Αδειοδοτήσεων, η οποία και υιοθετήθηκε με απόφαση του Συμβουλίου της ΕΚΚ, ημερ. 5.8.2016, ήταν όπως γίνουν αποδεκτά τα αιτήματα της εταιρείας για αλλαγή στη μετοχική της δομή και για αλλαγή του ονόματός της. Επιπλέον, αναφέρεται ότι εκκρεμούσε η εξέταση του αιτήματος για αλλαγή στη μετοχική δομή της εταιρείας από το Financial Conduct Authority (εποπτική αρχή στο Ηνωμένο Βασίλειο) για τον λόγο ότι η προτεινόμενη αυτή αλλαγή επηρέαζε, επιπρόσθετα, μια 100% θυγατρική της εταιρείας, η οποία είναι αδειοδοτημένη στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το Συμβούλιο της ΕΚΚ αποφάσισε επίσης όπως ενημερωθεί το FCA για το ότι η ΕΚΚ δεν αντιτίθετο στην αλλαγή του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

Όπως αναφέρεται σε σημείωμα του Τμήματος Αδειοδοτήσεων, ημερ. 14.3.2017, η άδεια τελικά δεν παραχωρήθηκε από το FCA, το οποίο και κοινοποίησε στην ΕΚΚ δημοσιευμένες αποφάσεις εποπτικών αρχών στην Αμερική (NFA και CFTC), τις οποίες η ΕΚΚ φαίνεται να μην είχε λάβει υπόψη, οι οποίες είχαν επιβάλει σημαντικά πρόστιμα (περίπου \$6,3 εκ.) για σοβαρές παραβάσεις σε εταιρεία στην οποία ο νέος προτεινόμενος μέτοχος ήταν ο κύριος μέτοχος, όχι όμως στον ίδιο προσωπικά. Τα πιο πάνω συζητήθηκαν σε συνεδρία του Συμβουλίου της ΕΚΚ, ημερ. 23.3.2017, χωρίς να αναφέρονται οποιαδήποτε σχόλια στα πρακτικά.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι η ΕΚΚ συνεχίζει το πρόγραμμα εντατικής εποπτείας στις ΚΕΠΕΥ, οι οποίες κατηγοριοποιούνται ως ΚΕΠΕΥ υψηλού ή μεσαίου κινδύνου και ότι, στο πλαίσιο προληπτικής εποπτείας, παρακολουθεί την κεφαλαιακή επάρκεια της εταιρείας και τα χρηματοδοτικά της ανοίγματα με τους μετόχους/διοικητικούς συμβούλους και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα σε τακτική βάση. Επίσης, η ΕΚΚ δεν είναι πλέον δέκτης μαζικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων εναντίον της εταιρείας.

Τα πιο πάνω αναδεικνύουν τους κινδύνους που εμπερικλείει η εποπτεία των εταιρειών αυτών και την επιτακτική ανάγκη για τη στενή παρακολούθησή τους και την αυστηρή εφαρμογή του σχετικού νομοθετικού πλαισίου.

4.4 Αγορά υπηρεσιών για θέματα αδειοδοτήσεων

Κατά τον έλεγχο των πληρωμών που διενεργήθηκαν, σε σχέση με τον διαγωνισμό αρ. 17/2015, για την παροχή υπηρεσιών σε θέματα αδειοδοτήσεων των εποπτευόμενων εταιρειών, διαπιστώσαμε τα ακόλουθα:

α. Δεν υπάρχουν ικανοποιητικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των τιμολογίων και κατ' επέκταση των πληρωμών των αναδόχων. Συγκεκριμένα, διαπιστώσαμε ότι στα τιμολόγια που εκδόθηκαν από τους ανάδοχους δεν αναφέρονται οι ώρες για τις οποίες έγινε η χρέωση, αλλά μόνο το ποσό.

β. Κάποια τιμολόγια φέρουν την υπογραφή του συντονιστή της σύμβασης και κάποια όχι. Ακόμα όμως και στις περιπτώσεις που υπάρχει υπογραφή, δεν μπορεί να διαβεβαιωθεί ότι αυτή σημαίνει πιστοποίηση των ανθρωποωρών που αφιερώθηκαν και της ορθότητας της τιμολόγησης, όπως προβλέπεται στον όρο 10.2 της σύμβασης. Κατ' επέκταση, το λογιστήριο κατέβαλλε το ποσό που αναγράφεται στο τιμολόγιο, χωρίς να βεβαιώνεται για την ορθότητα της τιμολόγησης.

γ. Δεν τηρείται μητρώο στο οποίο να καταγράφονται οι ώρες εργασίας και τα ποσά που καταβάλλονται σε κάθε ανάδοχο, έτσι ώστε να επιβεβαιώνεται ότι τόσο το σύνολο των ωρών εργασίας ετησίως όσο και οι χρεώσεις συνάδουν με τη συμφωνία που υπογράφηκε. Σε μια

περίπτωση η χρέωση έγινε με το ποσοστό ολοκλήρωσης της εργασίας, για το οποίο και πάλι δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για την ορθότητά του.

δ. Ενώ στους όρους εντολής «Τεχνικές Προδιαγραφές» αναφέρεται ότι η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε χρονική περίοδο 1.800 ωρών ή ενδεικτικά 225 ημερών και δυνατό να αυξηθεί μέχρι 2.100 ώρες, στις συμφωνίες που υπογράφηκαν αναφέρεται ότι η συμφωνία ολοκληρώνεται με την παροχή μέχρι 2.100 ωρών είτε με την παρέλευση ενός έτους, οποιοδήποτε συμβεί πρώτο από την ημερομηνία έναρξης. Επιπρόσθετα, στη σύμβαση καθορίζεται ως συμβατική αξία το ποσό των €20.000 πλέον ΦΠΑ, δηλαδή η συμβατική αξία δεν συνδέεται με τον αριθμό των ωρών εργασίας. Αυτό επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι στο «Έντυπο 9 – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς», το οποίο υπογράφηκε μέχρι την ετοιμασία και υπογραφή επίσημης συμφωνίας, καθορίζεται ότι για 1.800 ώρες εργασίας το ποσό θα ανερχόταν σε €20.000 και από το ότι η πληρωμή σε κάθε ανάδοχο ήταν €20.000.

Σύσταση: Για σκοπούς καλύτερου ελέγχου να αναγράφονται στα τιμολόγια που εκδίδουν οι ανάδοχοι οι ώρες ή ημέρες εργασίας (ανάλογα με το τι καθορίζεται στη συμφωνία) που αναλώθηκαν για κάθε εταιρεία, οι οποίες να πιστοποιούνται από τον συντονιστή της σύμβασης. Επίσης, πρέπει να τηρείται συγκεντρωτική κατάσταση ωρών/ημερών για κάθε ανάδοχο.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι έχουν ήδη αρχίσει να τηρούν συγκεντρωτική κατάσταση, η οποία ενημερώνεται με την πληρωμή των τιμολογίων. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι εκδόθηκε εγκύκλιος στην οποία καθορίστηκαν οι ευθύνες του συντονιστή της σύμβασης.

4.5 Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (ΜΕΕ) δημιουργήθηκε με απόφαση του Συμβουλίου, ημερ. 14.5.2012. Στις 2.2.2015 καταρτίστηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας και το Εγχειρίδιο Διαδικασιών της ΜΕΕ, το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο.

Στις εργασίες που έχει διεκπεραιώσει η ΜΕΕ περιλαμβάνεται η αξιολόγηση των διαδικασιών, όσον αφορά στα έσοδα της ΕΚΚ και στη διαχείριση του Προϋπολογισμού της. Η έκθεση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις πιο κάτω παρατηρήσεις.

- α.** Μη άσκηση ελέγχου από δεύτερο άτομο, όσον αφορά στην έκδοση τιμολογίων και πιστωτικών σημειώσεων και στον υπολογισμό των ετήσιων συνδρομών ΚΕΠΕΥ.
- β.** Μη ύπαρξη επίσημης καταγεγραμμένης διαδικασίας παρακολούθησης χρεωστών.
- γ.** Μη καταχώρηση εγγραφών στο λογιστικό σύστημα.
- δ.** Παράλειψη ή μη έγκαιρη τιμολόγηση ή/και είσπραξη ετήσιων συνδρομών ενεργών εποπτευόμενων, αλλά και αυτών που διαγράφηκαν και είχαν οφειλές ξένων εκδοτών.

Με βάση τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης που αναφέρονται στην εν λόγω έκθεση, οι εισηγήσεις της ΜΕΕ έπρεπε να υλοποιηθούν το αργότερο μέχρι τον Ιούνιο του 2017. Εντούτοις παρατηρήθηκε ότι αυτό, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου, δεν είχε επιτευχθεί.

Η Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι τον Δεκέμβριο του 2017 έγινε η πρώτη παρακολούθηση της υλοποίησης των εισηγήσεων της ΜΕΕ και το πρώτο εξάμηνο του 2019 η δεύτερη. Ετοιμάστηκε εγχειρίδιο διαδικασιών είσπραξης, το οποίο περιλαμβάνει διαδικασία αναφορικά με την έκδοση τιμολογίων, έκδοση πιστωτικών σημειώσεων, τους υπολογισμούς των ετήσιων συνδρομών και την παρακολούθηση των χρεωστικών υπολοίπων, σε συνεργασία με το Νομικό Τμήμα. Όσον αφορά στις πιστωτικές σημειώσεις και στις ετήσιες συνδρομές, μας ενημέρωσε ότι σε

δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε υπήρχε έγκριση του ανώτερου λειτουργού και η υπογραφή του ατόμου που έλεγξε τους υπολογισμούς. Όσον αφορά στην έκδοση τιμολογίων για ορισμένες κατηγορίες εσόδων, γίνεται έλεγχος από δεύτερο άτομο όλων των τιμολογίων. Για τα υπόλοιπα τιμολόγια, έλεγχος από δεύτερο άτομο γίνεται δειγματοληπτικά, λόγω του μεγάλου αριθμού τους. Όσον αφορά στο λογιστικό σύστημα, μας πληροφόρησε ότι κάποιες από τις εισηγήσεις της ΜΕΕ έχουν υλοποιηθεί και για τα θέματα που εκκρεμούν η ΜΕΕ θα επανέλθει για παρακολούθηση το 2020.

4.6 Σύνθεση και λειτουργία του Συμβουλίου

Η ΕΚΚ προχώρησε στην τροποποίηση του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου (Ν.73(Ι)/2009), με σκοπό την αύξηση του αριθμού των μη εκτελεστικών μελών του Συμβουλίου από τρία σε πέντε, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η σύσταση Επιτροπής Ελέγχου αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές. Αυτό δεν μπορούσε να γίνει με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, σύμφωνα με την οποία ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της ΕΚΚ, δηλαδή ένας εκ των δύο εκτελεστικών διευθυντών, πρέπει να προεδρεύει όλων των ειδικών Επιτροπών.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι με την προηγούμενη μειωμένη σύνθεση του Συμβουλίου υπήρχαν λειτουργικά προβλήματα, με αποτέλεσμα πολλά θέματα, όπως θέματα προσωπικού, ελέγχου, προσφορών, ερευνών, εποπτείας, αδειοδοτήσεων και άλλα, τα πλείστα από τα οποία απαιτούν πολύ χρόνο από τα μέλη του Συμβουλίου, να μην προωθούνται έγκαιρα, αφού πολλές φορές η ενημέρωση του Συμβουλίου γινόταν, κυρίως, κατά τη διάρκεια της συνεδρίας από τα δύο εκτελεστικά μέλη του.

Σύσταση: Εν όψει της αύξησης των μελών του Συμβουλίου, να συσταθούν ειδικές Επιτροπές, όπως, Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού, Επιτροπή Μελέτης Διοικητικών Θεμάτων και Θεμάτων Προσωπικού, Επιτροπή Αδειοδοτήσεων και Εποπτείας, Επιτροπή Ερευνών κ.λπ.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο εφαρμόζει, όπου είναι δυνατό, αποκέντρωση των εξουσιών του. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις που εμφανίζονται θέματα χαμηλής πολιτικής, αναθέτει την εξέτασή τους στην Πρόεδρο ή/και στον Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της ΕΚΚ, αφού πρώτα τυποποιήσει, όπου είναι δυνατόν, τις αποφάσεις που δύνανται να ληφθούν.

Περαιτέρω, η Πρόεδρος σημείωσε ότι κατά τη συνεδρία του στις 16.12.2019, το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση Επιτροπής Ελέγχου, την οποία θα απαρτίζουν τρία μη εκτελεστικά μέλη του Συμβουλίου της ΕΚΚ. Στην ίδια συνεδρία, το Συμβούλιο της ΕΚΚ ενέκρινε τον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1.1.2020.

4.7 Μετοχές Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ

Στα πλαίσια της απομείωσης των καταθέσεων στην Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ τον Μάρτιο του 2013, η ΕΚΚ απέκτησε 146.363 μετοχές της εν λόγω τράπεζας, οι οποίες στις 18.1.2017 μετατράπηκαν σε 7.319 νέες μετοχές ονομαστικής αξίας 0,10 ευρώ ανά μετοχή της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (100% μητρική εταιρεία της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ).

Λόγω του ότι η πιο πάνω δημόσια εταιρεία είναι εποπτευόμενη οντότητα της ΕΚΚ, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν ενέργειες για αποξένωση των μετοχών, έστω και αν η αξία τους είναι πάρα πολύ μικρή.

Όπως μάς πληροφόρησε η Πρόεδρος της ΕΚΚ, μετά από συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών και έγκριση του Συμβουλίου, ημερ. 16.12.2019, άρχισαν οι αναγκαίες ενέργειες για τη μεταβίβαση των μετοχών στο δημόσιο.

4.8 Ταμείο Αποζημίωσης Επενδυτών ΕΠΕΥ (ΤΑΕ)

Σύμφωνα με την Οδηγία ΟΔ144-2007-15 του 2015 της ΕΚΚ, για τη Συνέχιση της Λειτουργίας και τη, Λειτουργία του Ταμείου Αποζημίωσης Επενδυτών, «εφόσον το Ταμείο κρίνει ότι τα ρευστά διαθέσιμα του δεν επαρκούν για την καταβολή των οφειλόμενων ή πιθανολογούμενων αποζημιώσεων προς τους καλυπτόμενους πελάτες, δύναται να συνάπτει δάνεια ή λοιπές πιστώσεις με τράπεζες εντός ή εκτός της Δημοκρατίας».

Η ΕΚΚ εισηγήθηκε στις 8.6.2016 στο Υπουργείο Οικονομικών, δανεισμό του ΤΑΕ, είτε με παροχή κρατικών εγγυήσεων είτε απευθείας από το κράτος ή την τροποποίηση της νομοθεσίας, προκειμένου να παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στην ΕΚΚ να καταβάλλει πρόστιμα ή μέρος των προστίμων που επιβάλλει σε εποπτευόμενα νομικά ή φυσικά πρόσωπα απευθείας στο ΤΑΕ, αντί στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Η Ελεγκτική Υπηρεσία εξέφρασε τη διαφωνία της με την εισήγηση αυτή, αφενός διότι έτσι μετακυλιέται ο σημαντικός αυτός κίνδυνος από τον τομέα των ΚΕΠΕΥ στον φορολογούμενο πολίτη και αφετέρου διότι θεωρούμε ότι οι αγορές αυτές θα πρέπει πλέον να είναι αυτάρκειες, με την έννοια ότι θα πρέπει να επωμίζονται το κόστος σε περιπτώσεις σοβαρών δικών τους παραβάσεων που θα οδηγούν σε αποζημιώσεις από το ΤΑΕ. Για τον λόγο αυτό είχαμε εισηγηθεί όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, έτσι ώστε το κράτος να μην έχει τη νομική ευθύνη αποζημίωσης επενδυτών, είτε άμεσα είτε έμμεσα, μέσω παροχής εγγυήσεων για δανεισμό. Επιπλέον, είχαμε εισηγηθεί όπως η ΕΚΚ μελετήσει το ενδεχόμενο αύξησης της εισφοράς των μελών του ΤΑΕ αναλόγως του πελατολογίου και του ρίσκου τους και βάσει του είδους των υπηρεσιών που προσφέρουν.

Όπως αναφέρεται σε υπηρεσιακό σημείωμα προς το Συμβούλιο της ΕΚΚ, ημερ. 7.7.2016, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου με επιστολή της, ημερ. 19.4.2016, συνέστησε στην ΕΚΚ όπως προβεί στη ριζική τροποποίηση της Οδηγίας της που διέπει τη λειτουργία του ΤΑΕ, ώστε να μειωθούν οι κίνδυνοι που επηρεάζουν όλες τις ΚΕΠΕΥ. Η ΕΚΚ ετοίμασε προσχέδιο Οδηγίας για την αντικατάσταση του ρυθμιστικού πλαισίου του ΤΑΕ, σύμφωνα με το οποίο το ΤΑΕ θα συνέχιζε να έχει τη δυνατότητα σύναψης δανείων, δεν είχε όμως περιληφθεί πρόνοια για χρηματοδότησή του ως η πιο πάνω εισήγηση της ΕΚΚ προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 8.6.2016, καθότι αυτή δεν έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο Οικονομικών.

Επιπρόσθετα, όπως είχαμε πληροφορηθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου, η ΕΚΚ βρισκόταν στη διαδικασία αναπροσαρμογής των εισφορών, στη βάση μελέτης που διεξαγόταν από εξωτερικό σύμβουλο.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι η προαναφερόμενη Οδηγία του 2015 έχει αντικατασταθεί με την Οδηγία ΟΔ87-07, σύμφωνα με την οποία το ΤΑΕ, αφού ενημερώσει τον Υπουργό Οικονομικών, δύναται να συνάψει δάνεια με τράπεζες εντός ή εκτός της Δημοκρατίας, εφόσον κρίνει ότι τα ρευστά διαθέσιμα δεν επαρκούν για την καταβολή των οφειλόμενων αποζημιώσεων. Επιπλέον, σύμφωνα με τη νέα οδηγία, οι εισφορές των μελών του δεν επιστρέφονται στα μέλη του ΤΑΕ όταν αυτά παύσουν να είναι μέλη και δεν προβλέπεται καμία διακριτική ευχέρεια στην ΕΚΚ να καταβάλλει πρόστιμα ή μέρος των προστίμων που επιβάλλει σε εποπτευόμενα νομικά ή φυσικά πρόσωπα απευθείας στο ΤΑΕ, αντί στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Σχετικά με τις εισφορές των μελών, έχουν αφαιρεθεί τα όρια εισφοράς, με αποτέλεσμα όλα τα μέλη του ΤΑΕ να υπόκεινται σε ετήσια εισφορά, ενισχύοντας την χρηματοοικονομική σταθερότητά του και

έχει περιληφθεί πρόνοια για την επιβολή έκτακτης εισφοράς (η οποία είναι απεριόριστη) από την ΕΚΚ, εάν παραστεί η ανάγκη, λαμβάνοντας υπόψη τα εύλογα συμφέροντα και τη βιωσιμότητα των μελών του ΤΑΕ. Επιπρόσθετα, η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς ανέφερε ότι οι αλλαγές που έχει προωθήσει η ΕΚΚ, σε σχέση με τη χρηματοδότηση του ΤΑΕ, διασφαλίζουν ότι θα υπάρχει αυξημένη ροή κεφαλαίων στο ΤΑΕ (σχεδόν τετραπλάσια από τον προηγούμενο χρόνο) και ότι θα υπάρχει ένα ελάχιστο μαξιλάρι ρευστότητας ειδικού σκοπού για να αντληθεί από το ΤΑΕ στην περίπτωση επιβολής έκτακτης εισφοράς (το οποίο δεν προνοείτο προηγουμένως), ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την αυτονομία του ΤΑΕ.

4.9 Νομικοί σύμβουλοι

Η ΕΚΚ συνεργάζεται με τον ίδιο οίκο νομικών συμβούλων από το 2001, έτος ίδρυσής της.

Με βάση το προηγούμενο νομικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις (Ν.12(Ι)/2006), η ανάθεση των νομικών υπηρεσιών (οι οποίες περιλαμβάνονταν στο Μέρος Β του Παραρτήματος ΙΙ του Νόμου), δεν ενέπυτε στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου και ως εκ τούτου δεν υπήρχε υποχρέωση τήρησης των αυστηρών διαδικασιών που εφαρμόζονταν για τις συνήθεις συμβάσεις υπηρεσιών. Ομοίως, στο άρθρο 14 του νέου Νόμου Ν.73(Ι)/2016 (που αποτελεί μεταφορά της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/23/ΕΕ) καθορίζεται ότι ο Νόμος αυτός δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες, μεταξύ άλλων, αφορούν στη νομική εκπροσώπηση πελάτη από δικηγόρο κατά την έννοια των άρθρων 2 και 14Α του περί Δικηγόρων Νόμου και σε λοιπές νομικές υπηρεσίες, οι οποίες συνδέονται, έστω και περιστασιακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας. Ωστόσο, στην εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 74, ημερ. 27.4.2016, διευκρινίζεται ότι, ακόμη και για συμβάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Οδηγιών του τομέα δημοσίων συμβάσεων, ισχύουν και πρέπει να εφαρμόζονται οι αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης των οικονομικών φορέων, στις οποίες μάλιστα τώρα προστίθεται και η αρχή της προστασίας του ανταγωνισμού, η οποία θα πρέπει επίσης να εξυπηρετείται και να διασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, ευρύτερα σε κάθε είδους δημόσια σύμβαση. Στην ίδια εγκύκλιο καθορίζεται επίσης η βέλτιστη πρακτική που θα πρέπει να ακολουθείται για τις συμβάσεις νομικών υπηρεσιών.

Όπως προκύπτει, η συνεργασία με τον ίδιο νομικό σύμβουλο από την ΕΚΚ από το 2001 δεν εξυπηρετεί την αρχή της προστασίας του ανταγωνισμού και δεν συνάδει με την πιο πάνω εγκύκλιο.

Συστάσεις:

- ♦ Για την παροχή νομικών συμβουλών, σε θέματα που σχετίζονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας (θέματα διοικητικού δικαίου), η ΕΚΚ να συνάπτει μακροχρόνιες συμβάσεις (μέχρι πέντε έτη) με νομικούς οίκους, ακολουθώντας, κατά το δυνατόν, ανταγωνιστική διαδικασία. Σε αυτή, δεν καθίσταται υποχρεωτική η δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αλλά μπορεί να περιλαμβάνει την προεπιλογή, προς υποβολή προσφορών, ενός κατάλληλου αριθμού εν δυνάμει ενδιαφερόμενων και κατάλληλων συνεργατών, μεταξύ των οποίων θα μπορούσε να είναι, αν η ΕΚΚ το κρίνει σκόπιμο και ο υφιστάμενος συνεργάτης.
- ♦ Η ΕΚΚ να αναθέτει την εκπροσώπησή της, σε περιπτώσεις αστικών αγωγών ή διαιτησιών, σε νομικούς οίκους που θα επιλέγονται ανά περίπτωση ή για ομάδες παρόμοιων υποθέσεων για συγκεκριμένη περίοδο. Θα μπορούσε, για την επιλογή των οίκων αυτών, να δημοσιεύεται πρόσκληση επίδειξης ενδιαφέροντος και υποβολής προσφορών (ειδικά αν πρόκειται για συγκεκριμένη υπόθεση με αμοιβή μεγάλης αξίας) ή να ζητείται συνδρομή από τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο, ώστε να ενημερωθούν τα μέλη του για επίδειξη ενδιαφέροντος και καταρτισμό σχετικού καταλόγου προεπιλογής νομικών συμβούλων, ανά επαρχία ή παγκύπρια, νοουμένου ότι οποιαδήποτε τέτοια διαδικασία υποστηρίζεται

από κατάλληλη τεκμηρίωση. Νοείται ότι σε ειδικές περιπτώσεις, στις οποίες κρίνεται ότι την εκπροσώπηση της ΕΚΚ θα πρέπει να αναλάβει συγκεκριμένος νομικός σύμβουλος, για παράδειγμα, γιατί χειρίστηκε συναφή προσφυγή που επηρεάζει την υπό αναφορά αγωγή, τότε τούτο θα μπορεί να γίνεται, κατ' εξαίρεση, αφού υπάρξει κατάλληλη και επαρκής τεκμηρίωση.

- ◆ Σε περιπτώσεις που προκύπτει ανάγκη για την εξασφάλιση υπηρεσιών νομικού συμβούλου για την ετοιμασία ειδικών μελετών ή εγγράφων διαγωνισμού που θα προκηρύξει η ΕΚΚ, τότε θα πρέπει να τηρούνται οι πρόνοιες της σχετικής περί συμβάσεων νομοθεσίας και οι σχετικές αρχές της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων, της διαφάνειας, της μη διάκρισης λόγω ιθαγένειας και της προστασίας του ανταγωνισμού και συνεπώς θα πρέπει να προκηρύσσονται ανοικτοί διαγωνισμοί, αναλόγως βέβαια και με την εκτίμηση της αξίας της εκάστοτε ανάγκης.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της ΕΚΚ, ενόψει της λήξης της σύμβασης με τον νομικό της σύμβουλο στις 31.12.2018, η ΕΚΚ ζήτησε προσφορά από πέντε δικηγορικά γραφεία, συμπεριλαμβανομένου και του προηγούμενου συνεργάτη της, για αγορά παροχής νομικών υπηρεσιών. Υποβλήθηκαν μόνο δύο προσφορές. Η προσφορά κατακυρώθηκε στον υφιστάμενο νομικό σύμβουλο για το ποσό των €30.000 πλέον Φ.Π.Α. για ένα έτος, με δικαίωμα ανανέωσης για τέσσερις επιπρόσθετες περιόδους των 12 μηνών. Η σύμβαση που υπογράφηκε στις 15.3.2019, εκτός από την παροχή νομικών συμβουλών, συμπεριλαμβάνει και τη δικαστηριακή εκπροσώπηση, η οποία όμως δεν καλύπτεται από την ετήσια αμοιβή του νομικού συμβούλου. Επίσης, η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι στο αντικείμενο της σύμβασης δεν περιλήφθηκαν περιπτώσεις εκπροσώπησης της ΕΚΚ ενώπιον άλλου δικαιοδοτικού οργάνου, ενόψει του ότι, λόγω της φύσης των εξουσιών και αρμοδιοτήτων της, η ΕΚΚ δεν συμμετέχει σε τέτοιες διαδικασίες. Επίσης, δεν έχει περιληφθεί η ετοιμασία ειδικών μελετών ή εγγράφων διαγωνισμού, λόγω του ότι μέχρι στιγμής δεν έχει προκύψει τέτοια ανάγκη.

Όσον αφορά στις αγωγές που καταχωρεί η ΕΚΚ για την είσπραξη διοικητικών προστίμων και για τις οποίες δεν υπάρχει προσφυγή, η Πρόεδρος μάς ενημέρωσε ότι, επειδή ο αριθμός είναι μικρός, δεν δικαιολογείται διαδικασία πρόσκλησης ενδιαφέροντος. Περαιτέρω, όπως μας ανέφερε η Πρόεδρος, δεν τίθεται θέμα υποβολής προσφοράς, καθότι η χρέωση καθορίζεται με βάση τους Δικαστικούς Θεσμούς/διαδικαστικούς Κανονισμούς. Το ίδιο επιχείρημα μας ανέφερε και για τις αγωγές που καταχωρεί η ΕΚΚ για μη πληρωμή ετήσιων δικαιωμάτων εισφορών, ενόψει του ότι ο αριθμός τους είναι μικρός και το ύψος της αξίωσης χαμηλό, καθώς και για τις αγωγές εναντίον της ΕΚΚ, εξαιρουμένων των αγωγών αξιογράφων/κουρέματος.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι η εκπροσώπηση της ΕΚΚ, σε περιπτώσεις αστικών αγωγών, θα πρέπει να ανατίθεται σε νομικούς οίκους που θα επιλέγονται ανά περίπτωση ή για ομάδες παρόμοιων υποθέσεων, για συγκεκριμένη περίοδο, για σκοπούς ίσης μεταχείρισης και μη διάκρισης των οικονομικών φορέων.

4.10 Μητρώο δικαστηριακών υποθέσεων

Όπως είχαμε πληροφορηθεί από το Νομικό Τμήμα της ΕΚΚ, τηρείται ηλεκτρονικά μητρώο δικαστηριακών υποθέσεων, το οποίο όμως δεν ενημερώνεται με όλες τις εξελίξεις, αφού υπάρχουν όλα τα στοιχεία στο ηλεκτρονικό σύστημα αρχειοθέτησης και με την αναζήτηση οποιασδήποτε αγωγής το σύστημα παρέχει όλα τα σχετικά έγγραφα της εν λόγω αγωγής.

Σύσταση: Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η τήρηση του εν λόγω μητρώου είναι χρήσιμη, αφού παρέχει πλήρη ενημέρωση, ανά πάσα στιγμή, για το στάδιο στο οποίο βρίσκεται κάθε υπόθεση.

4.11 Δημόσια Διακυβέρνηση

Η καλή διακυβέρνηση ενός Οργανισμού οδηγεί στη διαφάνεια, ακεραιότητα, λογοδοσία, αποτελεσματικότητα και συνοχή, τα οποία ενθαρρύνουν την εμπιστοσύνη και τη συμμετοχή του κοινού και επιτρέπουν στους Οργανισμούς να βελτιώνουν τις προσφερόμενες υπηρεσίες τους. Συνεπώς, είναι σημαντική η λήψη μέτρων για την ενίσχυση των πιο πάνω, ώστε ο Οργανισμός να είναι σε θέση να επιτελέσει τον σκοπό του, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Επιπλέον, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) του Οργανισμού έχουν ευθύνη να διασφαλίζουν ότι εκπληρώνονται οι σκοποί και οι στόχοι του και ότι αυτοί εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 25.7.2019 Κώδικα Δημόσιας Διακυβέρνησης και εξουσιοδότησε τους αρμόδιους, κατά περίπτωση, Υπουργούς να ζητήσουν από τους Κρατικούς Οργανισμούς και τις Κρατικές Επιχειρήσεις (ΚΟΧΕ) που βρίσκονται υπό την εποπτεία τους, να ετοιμάσουν το προφίλ (ακαδημαϊκά, επαγγελματικά προσόντα και εμπειρία) που θα πρέπει να έχει ο Πρόεδρος και τα Μέλη που θα διορίζονται στο κάθε ΚΟΧΕ και σε κάθε υποεπιτροπή, ανάλογα με το έργο που επιτελεί ο κάθε οργανισμός/επιχείρηση, έτσι ώστε να υποβοηθείται το έργο διορισμού από το αρμόδιο, κατά περίπτωση, όργανο. Επίσης, εξουσιοδότησε τους αρμόδιους, κατά περίπτωση, Υπουργούς να ζητήσουν από τους ΚΟΧΕ που βρίσκονται υπό την εποπτεία τους, να υποβάλλουν, σε ετήσια βάση, βεβαίωση εφαρμογής του υπό αναφορά Κώδικα, σε σχετικό έντυπο που θα καθοριστεί από τον Υπουργό Οικονομικών.

Οι βασικές αρχές του Κώδικα συνοψίζονται πιο κάτω:

- α. Οργανωσιακές Αξίες & Εμπλοκή με Ενδιαφερόμενα Μέρη.** Το ΔΣ διασφαλίζει ότι ο Οργανισμός υποστηρίζει σαφώς καθορισμένες αξίες και εμπλέκεται εποικοδομητικά με τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- β. Όραμα, Αποστολή & Στρατηγική.** Με βάση το όραμα και την αποστολή του Οργανισμού, το ΔΣ υιοθετεί μια κατάλληλα διαμορφωμένη στρατηγική με τους απαιτούμενους πόρους, η οποία λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες και τις προσδοκίες των ενδιαφερόμενων μερών και εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα του Οργανισμού μακροπρόθεσμα.
- γ. Ανάπτυξη της Ικανότητας του Οργανισμού.** Το ΔΣ διασφαλίζει ότι ο Οργανισμός διαθέτει την απαραίτητη ικανότητα για την εκπλήρωση της στρατηγικής του.
- δ. Εποπτεία Κινδύνων και Εσωτερικού Ελέγχου.** Το ΔΣ διασφαλίζει ότι η διαχείριση των κινδύνων και ο εσωτερικός έλεγχος γίνονται με τρόπο που να στηρίζεται ο καθορισμός και η επίτευξη της στρατηγικής του Οργανισμού.
- ε. Εποπτεία, Αναφορά και Λήψη Αποφάσεων.** Το ΔΣ φροντίζει να υπάρχει η απαιτούμενη εποπτεία για την αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης και απόδοσης του Οργανισμού, διασφαλίζοντας την υποβολή έγκαιρων και ορθών εκθέσεων για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.
- στ. Αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου.** Το ΔΣ αποτελείται από μέλη που προσφέρουν την κατάλληλη ισορροπία γνώσεων, δεξιοτήτων, πείρας, ποικιλομορφίας και που είναι ανεξάρτητοι, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στον ρόλο και τις αρμοδιότητές τους στη διακυβέρνηση ικανοποιητικά και με αντικειμενικότητα.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Δημόσιας Διακυβέρνησης που ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο στις 25.7.2019, το ΔΣ του Οργανισμού καλείται να αναφέρει τον βαθμό στον οποίο ανταποκρίνεται

στον Κώδικα και να εξηγήσει γιατί και πώς έχει προσαρμόσει οποιοσδήποτε από τις αρχές αυτές, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στον τύπο και στο μέγεθος του Οργανισμού. Αυτό αποδίδεται με τη φράση «συμμορφώσου ή εξήγησε» ή «comply or explain».

Σύσταση: Η ΕΚΚ να συμπεριλάβει στην Ετήσια Έκθεσή της, αναφορά στον βαθμό υιοθέτησης των υπό αναφορά αρχών δημόσιας διακυβέρνησης, καθώς και επεξήγηση των περιπτώσεων που σχετικές διατάξεις του κώδικα δεν έχουν εναρμονιστεί αυτούσιες, αλλά κατέστη αναγκαίο να προσαρμοστούν από την ΕΚΚ, πάντοτε όμως με σεβασμό στην υποχρέωση για συμμόρφωση με τις αρχές του κώδικα. Επιπλέον, πρέπει να εξεταστεί η επάρκεια της νομοθεσίας που διέπει τη σύσταση και λειτουργία της ΕΚΚ σε θέματα διακυβέρνησης.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της ΕΚΚ, είχαν ήδη γίνει ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση, πριν από τη δημοσίευση του κώδικα. Ως παράδειγμα, μας αναφέρθηκε η τροποποίηση του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου στις 30.11.2018, για αύξηση των μη εκτελεστικών μελών του Συμβουλίου κατά δύο, η σύσταση Επιτροπής Ελέγχου, απαρτιζόμενης από τρία μη εκτελεστικά μέλη του Συμβουλίου, καθώς επίσης και η έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2020.

Η Πρόεδρος μάς ανέφερε επίσης ότι η ΕΚΚ έχει καθορισμένο όραμα, αποστολή και στρατηγική, τα οποία παρακολουθούνται και αναθεωρούνται όταν χρειάζεται.

4.12 Αγορά υπηρεσιών για εξέταση αιτήσεων για χορήγηση άδειας λειτουργίας σε οργανισμούς/επιχειρήσεις (ΚΕΠΕΥ, ΕΠΑΥ, ΕΔ ΟΣΕΚΑ, ΟΕΕ, ΟΣΕΚΑ, ΔΟΕΕ, ΟΕΕΠΑΠ) και παρακολούθηση ουσιαστικών μεταβολών σε αδειοδοτημένες εταιρείες.

Τον Οκτώβριο του 2014, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ) προκήρυξε τον διαγωνισμό αρ. 9/2014 για τις υπό αναφορά υπηρεσίες με συνοπτική διαδικασία και εκτιμώμενη δαπάνη €50.000+ΦΠΑ, με τρία προεπιλεγέντα φυσικά πρόσωπα, τα οποία είχαν προηγουμένως εργαστεί στην ΕΚΚ για έξι μήνες – μέσω σχεδίου της ΑΝΑΔ (σχέδιο τοποθέτησης άνεργων πτυχιούχων για απόκτηση εργασιακής πείρας) - εξετάζοντας αιτήσεις για χορήγηση άδειας λειτουργίας σε οργανισμούς/επιχειρήσεις και θεωρήθηκε ότι είχαν αποκτήσει σημαντική πείρα στην εξέταση τέτοιων αιτήσεων και, ως εκ τούτου, κρίθηκαν κατάλληλα για να παρέχουν τις υπό αναφορά υπηρεσίες, χωρίς περαιτέρω εκπαίδευση.

Η διάρκεια εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης ορίστηκε σε δώδεκα μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, με τόπο εκτέλεσης τα γραφεία της ΕΚΚ και πληρωμή σε μηνιαία βάση.

Υποβλήθηκαν τρεις προσφορές ύψους €45.000 η καθεμία και η επιτροπή αξιολόγησης, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, εισηγήθηκε την κατάτμηση του αντικειμένου της σύμβασης σε τρία ισότιμα μέρη των €15.000 το καθένα και υπογραφή ξεχωριστής σύμβασης αξίας €15.000 η καθεμία και με τους 3 προσφοροδότες, εισηγήθηκε η οποία υιοθετήθηκε σε συνεδρία της ΕΚΚ τον Οκτώβριο του 2014.

Τον Απρίλιο του 2015, η ΕΚΚ προκήρυξε τον διαγωνισμό αρ. 4/2015 για ενίσχυση της εξέτασης των πιο πάνω αιτήσεων, με συνοπτική διαδικασία με άλλα τρία προεπιλεγέντα φυσικά πρόσωπα και με κριτήριο ανάθεσης τη χαμηλότερη τιμή. Σύμφωνα με υπηρεσιακό σημείωμα, η επιλογή τους έγινε με το ίδιο σκεπτικό και για τους ίδιους λόγους με αυτούς του διαγωνισμού αρ. 9/2014.

Η διάρκεια εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης ορίστηκε σε δώδεκα μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, με τόπο εκτέλεσης τα γραφεία της ΕΚΚ και

προϋπολογισμό δαπάνης €15.000+ΦΠΑ, ενώ οι πληρωμές θα καταβάλλονταν σε 12 ισόποσες δόσεις στο τέλος κάθε μήνα.

Υποβλήθηκαν δύο προσφορές, €15.000 και €17.000 και τον Μάιο του 2015 έγινε κατακύρωση στον χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €15.000.

Τον Σεπτέμβριο του 2015, η ΕΚΚ προκήρυξε τον διαγωνισμό αρ. 17/2015 για το υπό αναφορά αντικείμενο με ανοικτή διαδικασία και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, με 75% βαρύτητα στο τεχνικό μέρος και 25% βαρύτητα στο οικονομικό μέρος της προσφοράς και αντικείμενο την εξέταση αιτήσεων για χορήγηση άδειας λειτουργίας σε οργανισμούς/επιχειρήσεις (ΚΕΠΕΥ, ΕΠΔΥ, ΟΣΕΚΑ & ΕΔ, ΟΕΕ) και παρακολούθηση ουσιαστικών μεταβολών σε αδειοδοτημένες εταιρείες.

Η διάρκεια εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης είχε οριστεί σε 1800 ώρες ή ενδεικτικά 225 μέρες από την ημερομηνία έναρξης της υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης, με δυνατότητα επέκτασης μέχρι τις 2100 ώρες και θα ολοκληρωνόταν είτε με την παροχή μέχρι 2100 ωρών είτε με την παρέλευση 1 έτους, όποιο θα συνέβαινε πρώτο από την ημερομηνία έναρξης. Τα γραφεία της ΕΚΚ είχαν οριστεί ως ο τόπος εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης.

Ο προϋπολογισμός δαπάνης της σύμβασης ήταν €100.000+ΦΠΑ για πέντε (5) εμπειρογνώμονες, ενώ με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού οι πληρωμές θα γίνονταν σε μηνιαία βάση, ανάλογα με τον παρασχεθέντα και τον πιστοποιηθέντα ανθρωποχρόνο. Όσον αφορά στα κριτήρια της τεχνικής αξιολόγησης και τους συντελεστές βαρύτητάς τους, αυτά αφορούσαν στη συντριπτική τους πλειονότητα (80% του συνόλου) σε σχετική πείρα σε θέματα αδειοδοτήσεων και συμμόρφωσης των πιο πάνω επιχειρήσεων/οργανισμών, τα οποία ευνοούσαν προφανώς τα άτομα που είχαν σχετική με το θέμα εμπειρία.

Με βάση την έκθεση αξιολόγησης, οι εισηγήσεις της οποίας υιοθετήθηκαν τον Οκτώβριο του 2015 από την ΕΚΚ, υποβλήθηκαν 22 προσφορές από φυσικά και νομικά πρόσωπα και οι 3 ανάδοχοι της αρχικής σύμβασης (αρ. 9/2014) έλαβαν τις 3 ψηλότερες συνολικές βαθμολογίες, ενώ υπέβαλαν και οι 3 το ίδιο ποσό προσφοράς ύψους €20.000, που ήταν 33,3% ψηλότερο από το ετήσιο ποσό κατακύρωσής τους στην προηγούμενη σύμβαση αρ. 9/2014. Οι άλλοι δύο εμπειρογνώμονες που είχαν επιλεγεί, υπέβαλαν προσφορά ύψους €18.000 και €20.000, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι ένας άλλος προσφοροδότης είχε λάβει ψηλότερη συνολική βαθμολογία από τους δύο πιο πάνω, αλλά αποκλείστηκε από την επιτροπή αξιολόγησης γιατί υπέβαλε πολύ ψηλή τιμή (€36.000). Τον ίδιο μήνα, υπογράφηκαν οι σχετικές συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με τους 5 επιλεγέντες εμπειρογνώμονες.

Τον Φεβρουάριο του 2016, η ΕΚΚ προκήρυξε νέο ανοικτό διαγωνισμό αρ. 1/2016 για τις υπό αναφορά υπηρεσίες, με το ίδιο κριτήριο ανάθεσης και ίδιες βαρύτητες με τον προηγούμενο διαγωνισμό και εκτίμηση δαπάνης €54.000+ΦΠΑ για τρεις (3) εμπειρογνώμονες, με τόπο εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης τα γραφεία του Αναδόχου.

Υποβλήθηκαν 6 προσφορές και τον Μάιο του 2016 υπογράφηκαν οι συμβάσεις για τη μίσθωση υπηρεσιών για 12 μήνες από τα τρία φυσικά πρόσωπα/προσφοροδότες με την ψηλότερη συνολική βαθμολογία, με αμοιβή €14.250, €15.000 και €13.000.

Τον Οκτώβριο του 2016, η ΕΚΚ προκήρυξε τον διαγωνισμό αρ. 16/2016 για τις υπό αναφορά υπηρεσίες με ανοικτή διαδικασία και πάλι με παρόμοιο κριτήριο ανάθεσης και παρόμοιες βαρύτητες και προϋπολογισμό δαπάνης €440.000+ΦΠΑ (εκτίμηση €20.000 ανά εμπειρογνώμονα για 11 εμπειρογνώμονες για 225 μέρες ο καθένας, με δικαίωμα από την Αναθέτουσα Αρχή για

ανανέωσή της για ακόμα 225 μέρες με την ίδια εκτίμηση). Σημειώνεται ότι ως τόπος εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης είχαν οριστεί τα γραφεία της ΕΚΚ.

Με βάση την έκθεση αξιολόγησης, προσφορά υπέβαλαν 20 φυσικά πρόσωπα, μεταξύ των οποίων και 8 ανάδοχοι προηγούμενων συμβάσεων (οι 5 ανάδοχοι της σύμβασης αρ. 17/2015 και οι 3 ανάδοχοι της σύμβασης αρ. 1/2016), οι οποίοι κατατάχτηκαν μέσα στις πρώτες 9 θέσεις του πίνακα της συνολικής βαθμολογίας των προσφορών, υποβάλλοντας πολύ ψηλότερο ετήσιο ποσό οικονομικής προσφοράς από το ποσό κατακύρωσης της προηγούμενης σύμβασής τους (αύξηση από 15% μέχρι 40%).

Τον Ιούνιο του 2018, η ΕΚΚ προκήρυξε τον διαγωνισμό αρ. 3/2018 για τις υπό αναφορά υπηρεσίες με ανοικτή διαδικασία με παρόμοιο κριτήριο ανάθεσης και παρόμοιες βαρύτητες και προϋπολογισμό δαπάνης €600.000+ΦΠΑ για 15 εμπειρογνώμονες (εκτίμηση €20.000 ανά εμπειρογνώμονα για 1800 ώρες με δικαίωμα από την Αναθέτουσα Αρχή για ανανέωση για ακόμη 1800 ώρες με την ίδια εκτίμηση). Σημειώνεται ότι ως τόπος εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης είχαν οριστεί τα γραφεία της ΕΚΚ.

Με βάση την έκθεση αξιολόγησης, υποβλήθηκαν 18 προσφορές. Ανάμεσα στους 14 έγκυρους προσφοροδότες ήταν και οι 8 ανάδοχοι της προηγούμενης σύμβασης, 7 από τους οποίους κατατάχτηκαν στις πρώτες 8 θέσεις του πίνακα της συνολικής βαθμολογίας. Επίσης, οι 4 από τους 14 έγκυρους προσφοροδότες πήραν βαθμολογία κάτω από το 3% στην τεχνική αξιολόγηση (3 από αυτούς πήραν 0% και 1 προσφοροδότης πήρε 2,25%), 6 προσφοροδότες συγκέντρωσαν βαθμολογία μεταξύ 20% και 50% και μόνο 4 προσφοροδότες έλαβαν πέραν του 50%.

Τον Σεπτέμβριο του 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΚ αποφάσισε να κατακυρώσει τον διαγωνισμό και στους 14 έγκυρους προσφοροδότες που έτυχαν τεχνικής αξιολόγησης και να υπογραφούν οι σχετικές συμβάσεις.

Από τα πιο πάνω, παρατηρούμε τα ακόλουθα:

α. Στα πλαίσια του διαγωνισμού αρ. 9/2014, ζητήθηκε προσφορά μόνο από τρία από τα οκτώ άτομα που είχαν εργαστεί στην ΕΚΚ, μέσω σχεδίου της ΑΝΑΔ, την περίοδο Σεπτέμβριο του 2013 μέχρι Αύγουστο του 2014, τα οποία, σημειώνεται, ότι υπέβαλαν το ίδιο ποσό προσφοράς σε τρεις διαγωνισμούς, €15.000 στον διαγωνισμό αρ. 9/2014, €20.000 στον διαγωνισμό αρ. 17/2015 και €23.000 στον διαγωνισμό αρ. 16/2016. Το δεδομένο αυτό αποτελεί ισχυρή ένδειξη για ύπαρξη προσυεννόησης μεταξύ των προσφοροδοτών.

β. Από έλεγχο που έγινε στις σχετικές πληρωμές των αναδόχων, διαπιστώθηκε ότι έγιναν πληρωμές στα τρία προεπιλεγμένα άτομα μετά τη λήξη του προγράμματος της ΑΝΑΔ και πριν την κατακύρωση του διαγωνισμού αρ. 9/2014 και την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, οι οποίες στο σύνολό τους υπερέβαιναν τις €2.000 για το κάθε άτομο. Κατόπιν περαιτέρω διερεύνησης, διαπιστώσαμε ότι το Δ.Σ. της ΕΚΚ, αποφάσισε τον Μάρτιο του 2014 να προβεί σε αγορά υπηρεσιών από τα πρόσωπα που είχαν απασχοληθεί στην ΕΚΚ μέσω του σχεδίου ΑΝΑΔ για άνεργους πτυχιούχους, με αμοιβή €500 τον μήνα για περίοδο 4 μηνών (συνολικό κόστος €2.000 για κάθε άτομο).

γ. Από δειγματοληπτικό έλεγχο των καταστάσεων πληρωμών των αναδόχων των πιο πάνω αναφερθέντων συμβάσεων (αρ. 9/2014, 3/2015, 17/2015, 1/2016, 16/2016) διαπιστώσαμε ότι έγιναν πληρωμές, ως επί το πλείστον, σταθερών ποσών, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι στις πλείστες των περιπτώσεων δεν γινόταν σύνδεση αμοιβής/πληρωμής των προσφερόμενων υπηρεσιών με αριθμό παραδοτέων.

δ. Στον τελευταίο διαγωνισμό αρ. 3/2018 για αγορά υπηρεσιών από 15 εμπειρογνώμονες, έγινε κατακύρωση και σε φυσικά πρόσωπα που έλαβαν πολύ χαμηλή ή μηδενική βαθμολογία στην τεχνική

αξιολόγηση, δηλαδή σε άτομα που δεν είχαν καθόλου πείρα ή/και είχαν ελάχιστη σχετική πείρα με το αντικείμενο του διαγωνισμού, ενώ στους προηγούμενους διαγωνισμούς είτε γινόταν προεπιλογή των προσφοροδοτών με βάση την εμπειρία, είτε καθοριζόταν πολύ ψηλή βαρύτητα για αυτήν στον πίνακα κριτηρίων αξιολόγησης.

Στη βάση των πιο πάνω, θεωρούμε την όλη διαδικασία που ακολουθήθηκε εξ αρχής από την ΕΚΚ απαράδεκτη και μη αρμόζουσα σε δημόσια αρχή που οφείλει να τηρεί τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, διαφάνειας και μη διάκρισης. Ο όλος χειρισμός δίνει έντονα την εντύπωση ότι ακολουθούνταν διαδικασίες για το θεαθήναι και χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο, με μόνο ζητούμενο να κατακυρωθούν οι προσφορές σε αυτούς που προορίζονταν.

- ♦ **Συστάσεις:** Μετά τις 52 προσλήψεις μόνιμου προσωπικού που έγιναν στην ΕΚΚ την περίοδο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου του 2016, εκ των οποίων πέραν των 40 είναι θέσεις λειτουργιών, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η ΕΚΚ θα πρέπει να επαναξιολογήσει την ανάγκη για αγορά των υπό αναφορά υπηρεσιών μέσω διαδικασίας προσφορών. Εν πάση περιπτώσει, είναι εισήγησή μας ότι αν κάποιες ανάγκες εξακολουθούν να υπάρχουν, θα πρέπει να προκηρυχθεί πραγματικά ανοικτός και διαφανής διαγωνισμός, χωρίς φωτογραφικούς όρους, με καθοδήγηση από την αρμόδια αρχή δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα, εισηγούμαστε ότι σε περίπτωση προκήρυξης νέου διαγωνισμού τα έγγραφα θα πρέπει να διαμορφωθούν ως ακολούθως:
 - Η βαρύτητα του τεχνικού μέρους αξιολόγησης των προσφορών να μειωθεί από 70% σε 30% και η βαρύτητα του οικονομικού μέρους αξιολόγησης των προσφορών να αυξηθεί από 30% σε 70%, λόγω του ότι διαπιστώθηκε μεγάλη αύξηση του ποσού προσφοράς από φυσικά πρόσωπα που παρείχαν στο παρελθόν τις υπό αναφορά υπηρεσίες στην ΕΚΚ και ευνοούνταν από τα καθορισμένα κριτήρια και τις βαρύτητές τους.
 - Να τροποποιηθεί ο πίνακας κριτηρίων αξιολόγησης, ώστε να αποτελείται μόνο από μετρήσιμα/αντικειμενικά κριτήρια.
 - Εάν η σχετική εμπειρία θεωρείται απαραίτητη, θα πρέπει να προστεθεί απαίτηση για ελάχιστο όριο βαθμολογίας στην τεχνική αξιολόγηση, κάτω από το οποίο η προσφορά θα απορρίπτεται, για αποφυγή αγοράς υπηρεσιών από άτομα τα οποία δεν έχουν ικανοποιητική σχετική πείρα με το αντικείμενο του διαγωνισμού.
- ♦ Να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη οι σχετικές εγκύκλιοι του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίες αφορούν στη σύναψη συμβάσεων για αγορά/μίσθωση υπηρεσιών, για αποφυγή δημιουργίας οποιασδήποτε δημοσιούπαλληλικής σχέσης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών (π.χ. σύνδεση αμοιβής με παραδοτέα αντί σταθερής μηνιαίας αμοιβής, τόπος εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης κ.λπ.). Σημειώνεται ότι στην παράγραφο 4.2.4 της παρούσας Έκθεσης, γίνεται σχετική αναφορά περιπτώσεων ατόμων, τα οποία, μέσω της πιο πάνω μίσθωσης υπηρεσιών, είτε απέκτησαν είτε διεκδικούν καθεστώς υπαλλήλου αορίστου χρόνου στην ΕΚΚ, στοιχείο που αυξάνει περισσότερο την ευθύνη της ΕΚΚ, δεδομένης και της αναφοράς στη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 14.5.2015, σε αστική ή ποινική ευθύνη και επιπρόσθετα πειθαρχική ευθύνη των ελεγχόντων λειτουργιών ή και άλλων εμπλεκόμενων λειτουργιών που δεν τηρούν τις οδηγίες που αφορούν στη σύναψη και παρακολούθηση των συμβάσεων για αγορά/μίσθωση υπηρεσιών.

Τον Ιανουάριο του 2020, η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- ◆ Η ΕΚΚ συμμορφώνεται με τους Νόμους και Κανονισμούς που διέπουν τις προσφορές. Για να είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στην αύξηση του αριθμού αλλά και των ποσών των προσφορών, το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών Προσωπικού και Εκπαίδευσης έχει ενισχυθεί, από τον Νοέμβριο του 2016, με τρεις νέους Λειτουργούς και ένα Βοηθό Γραμματειακό Λειτουργό.
- ◆ Ένα από τα αντικείμενα των συμβάσεων, του οποίου η ανάγκη έχει αυξηθεί σημαντικά, είναι η αδειοδότηση εποπτευόμενων και η συνεχής παρακολούθηση των υποχρεώσεών τους. Οι εποπτευόμενες εταιρείες, από 282 το 2013 ξεπέρασαν τις 680 στις αρχές του 2020, ενώ συνεχίζει να υπάρχει έντονο ενδιαφέρον με πέραν των 100 αιτήσεων να βρίσκονται υπό αξιολόγηση.
- ◆ Εμπειρία στα θέματα αδειοδοτήσεων και συνεχών υποχρεώσεων υπάρχει σε πρόσωπα τα οποία παρέχουν υπηρεσίες σε εποπτευόμενους οργανισμούς. Δεδομένου και του μεγάλου ανταγωνισμού για την προσέλκυση πελατών από εταιρείες παροχής υπηρεσιών, σε όλες τις προσφορές υπήρχε ο όρος να μην υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων με εποπτευόμενους της Επιτροπής. Η ύπαρξη της πρόνοιας για αποκλεισμό της σύγκρουσης συμφερόντων περιόριζε το ενδιαφέρον από έμπειρους υποψήφιους, οι οποίοι λαμβάνουν ψηλές αμοιβές από την αγορά. Ενδεικτικό είναι και το γεγονός ότι έμπειροι υποψήφιοι, οι οποίοι υπέβαλαν προφορά, είχαν ορίσει ως αμοιβή τους ποσά τα οποία θα ήταν ασύμφορα για την ΕΚΚ.
- ◆ Ειδικότερα αναφέρεται ότι ο ανοιχτός διαγωνισμός 17/2015 ήταν διαφοροποιημένος από τους προηγούμενους διαγωνισμούς, καθώς περιλάμβανε και μετρήσιμα παραδοτέα. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι το ποσό των €20.000 της προσφοράς ήταν ενδεικτικό, ενώ και στην πράξη κάποιοι ανάδοχοι δεν κατάφεραν να ολοκληρώσουν στο σύνολό της τη σύμβαση και δεν πήραν το συνολικό ποσό της προσφοράς που υπέβαλαν. Από τους 22 υποψήφιους προσφοροδότες, οι 6 υπέβαλαν προσφορά €20.000, που ήταν και η ενδεικτική τιμή, ενώ αποκλείστηκαν 2 προσφοροδότες που υπέβαλαν πολύ ψηλές προσφορές (€36.000 και €72.000), ασχέτως εάν πληρούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές. Εάν η ενδεικτική τιμή ήταν σε αυτά τα ψηλά ποσά ενδεχομένως να υπήρχαν και άλλοι ενδιαφερόμενοι.
- ◆ Οι διαγωνισμοί 01/2016 και 16/2016 διέφεραν, αφού ο 01/2016 αφορούσε μόνο σε υπηρεσίες εξέτασης αιτήσεων 1500 ωρών, σε σύγκριση με τον 16/2016 που αφορούσε εξέταση αιτήσεων αλλά και παρακολούθηση ουσιαστικών μεταβολών των εποπτευόμενων εταιρειών και αφορούσε σε υπηρεσίες 1800 ωρών. Προσαρμόζοντας τις ώρες, η μέγιστη αύξηση, σε σχέση με προηγούμενες προφορές, ήταν 17%, ενώ υπήρχε και προσφορά με μείωση 19%, σε σχέση με προηγούμενες προσφορές από άτομο το οποίο κατείχε συμβόλαιο προηγούμενης προσφοράς με την ΕΚΚ.
- ◆ Στον διαγωνισμό 3/2018, του οποίου τα έγγραφα είχαν εγκριθεί από το Γενικό Λογιστήριο, όπως και στους προηγούμενους, δεν μπήκε όρος για ελάχιστη βαθμολογία της τεχνικής αξιολόγησης, με σκοπό να μην περιορίσει τον ανταγωνισμό, καθώς συνέχιζε να περιλαμβάνεται ο περιορισμός της σύγκρουσης συμφερόντων. Ακόμα και χωρίς την ελάχιστη τεχνική αξιολόγηση, η Επιτροπή κατάφερε να συμβληθεί με λιγότερους Αναδόχους από όσους ζητούσε.

- ♦ Οι διαγωνισμοί έχουν εξελιχθεί και διαφοροποιηθεί σε σημαντικό βαθμό, έτσι ώστε να δίνεται περισσότερη βαρύτητα σε οικονομικά και σε μετρήσιμα/αντικειμενικά κριτήρια, σε σύγκριση με τους αρχικούς διαγωνισμούς.
- ♦ Σκοπός της ΕΚΚ ήταν να εξυπηρετηθούν οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες της. Δεδομένης της ενίσχυσης της ΕΚΚ με προσωπικό, δεν προκηρύσσονται διαγωνισμοί αυτής της μορφής από τα μέσα του 2018. Πλέον, οι διαγωνισμοί που προκηρύσσει η ΕΚΚ και ενέχουν τέτοιους κινδύνους, προϋποθέτουν όπως οι υποψήφιοι προσφοροδότες είναι εταιρείες.

4.13 Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ)

4.13.1 Γενικά

Ο νέος ευρωπαϊκός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών δημοσιεύτηκε στις 27.4.2016 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τέθηκε σε υποχρεωτική εφαρμογή από τις 25.5.2018, καταργώντας την Οδηγία 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων). Ο νέος Κανονισμός, σύμφωνα με το άρθρο 2, εφαρμόζεται εν όλω ή εν μέρει στην αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης. Ο Κανονισμός αυτός αυξάνει σημαντικά τις υποχρεώσεις των οργανισμών αναφορικά με τη διαχείριση προσωπικών δεδομένων και σύμφωνα με το άρθρο 83 του Κανονισμού, κάθε Εποπτική Αρχή μεριμνά ώστε η επιβολή διοικητικών προστίμων έναντι παραβάσεων, να είναι για κάθε μεμονωμένη περίπτωση αποτελεσματική, αναλογική και αποτρεπτική. Συναφώς αναφέρουμε ότι, σε περιπτώσεις παραβάσεων προβλέπονται πολύ υψηλά διοικητικά πρόστιμα.

4.13.2 Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ)

Όπως τονίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους ΥΠΔ, όπως τελικά αναθεωρήθηκαν και εκδόθηκαν στις 5.4.2017 από την Ομάδα Προστασίας των Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 29 της πιο πάνω Οδηγίας, οι ΥΠΔ δεν φέρουν προσωπική ευθύνη για περίπτωση μη συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ. Είναι ευθύνη του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία να διασφαλίζει και να μπορεί να αποδεικνύει ότι η επεξεργασία διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του υπό αναφορά Κανονισμού.

Ο ΥΠΔ, μεταξύ άλλων, έχει καθήκον όπως παρακολουθεί τη συμμόρφωση εντός του Οργανισμού με τον Κανονισμό, ενημερώνει και συμβουλεύει τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τους υπαλλήλους για τις υποχρεώσεις τους, παρέχει συμβουλές, εφόσον του ζητηθεί και λαμβάνει δεόντως υπόψη τον κίνδυνο που συνδέεται με τις πράξεις επεξεργασίας, συνεκτιμώντας τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 38(6) του Κανονισμού, ο ΥΠΔ μπορεί να επιτελεί και άλλα καθήκοντα και υποχρεώσεις και ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία διασφαλίζουν ότι τα εν λόγω καθήκοντα και υποχρεώσεις δεν συνεπάγονται σύγκρουση συμφερόντων. Σημειώνεται ότι, ο υπεύθυνος επεξεργασίας καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπεύθυνου της επεξεργασίας.

Σύσταση: Η ΕΚΚ να συμμορφωθεί πλήρως με τις διατάξεις του νέου Κανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη αφενός τον όγκο προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται και αφετέρου το ότι, στον Κανονισμό τα επίπεδα των κυρώσεων που προβλέπονται είναι αποτρεπτικά. Επιπλέον, να διασφαλιστεί η απουσία σύγκρουσης συμφερόντων, η οποία συνδέεται στενά με την απαίτηση

της επιτέλεσης των καθηκόντων του ΥΠΔ με ανεξάρτητο τρόπο. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τις υπό αναφορά κατευθυντήριες γραμμές, αναλόγως δραστηριοτήτων, του μεγέθους και της δομής του οργανισμού, τα ακόλουθα μπορούν να αποτελέσουν καλές πρακτικές για τους υπεύθυνους επεξεργασίας ή τους εκτελούντες αυτή:

- ◆ να εντοπίζουν τις θέσεις που είναι ενδεχομένως ασύμβατες με τα καθήκοντα του ΥΠΔ,
- ◆ να καταρτίζουν εσωτερικό κανονισμό για τον συγκεκριμένο σκοπό, με γνώμονα την αποτροπή των συγκρούσεων συμφερόντων,
- ◆ να περιλαμβάνουν μια πιο γενική εξήγηση των συγκρούσεων συμφερόντων,
- ◆ να ανακοινώνουν ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων για τον ΥΠΔ που έχουν ορίσει, όσον αφορά στην άσκηση των καθηκόντων του υπό τη συγκεκριμένη ιδιότητα, ως έναν τρόπο ενίσχυσης της ευαισθητοποίησης γύρω από τη συγκεκριμένη απαίτηση,
- ◆ να συμπεριλαμβάνουν στον εσωτερικό κανονισμό του οργανισμού εγγυήσεις και να διασφαλίζουν ότι η ανακοίνωση για την πλήρωση της θέσης του ΥΠΔ είναι επαρκώς ακριβής και λεπτομερής, ώστε να αποτρέπονται συγκρούσεις συμφερόντων, οι οποίες μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές, ανάλογα με το εάν ο προσληφθείς είναι εσωτερικός ή εξωτερικός.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της ΕΚΚ, το Συμβούλιο, μετά από εσωτερική πρόσκληση ενδιαφέροντος για διορισμό ΥΠΔ και επεξήγηση των καθηκόντων του, με απόφασή του στις 4.6.2018, διόρισε λειτουργό της ΕΚΚ στη θέση του ΥΠΔ, στον οποίο ανατέθηκε η διενέργεια διαγωνισμού για «Αγορά υπηρεσιών για τη συμμόρφωση της ΕΚΚ με τον ΓΚΠΔ». Η προσφορά κατακυρώθηκε σε εταιρεία, η οποία ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2018 τις σχετικές εργασίες. Κάποιες από τις εργασίες έχουν ολοκληρωθεί, ενώ άλλες είναι σε εξέλιξη.

4.14 Καταγγελία για τη διοργάνωση επίσημου συνεδριακού δείπνου από την ΕΚΚ

Η Υπηρεσία μας, μετά από γραπτή καταγγελία σε σχέση με επίσημο συνεδριακό δείπνο που παρέθεσε η ΕΚΚ στις 8.4.2019 σε γνωστό ξενοδοχείο στη Λευκωσία, προχώρησε σε σχετική διερεύνηση, από την οποία προέκυψαν τα ακόλουθα:

α. Η διοργάνωση του δείπνου, μετά από έγκριση του Συμβουλίου της ΕΚΚ σε συνεδρία του, ημερ. 2.10.2018, ανατέθηκε απευθείας σε ιδιωτική εταιρεία διοργάνωσης σεμιναρίων και άλλων εκδηλώσεων, συμφερόντων Υπουργού της Κυβέρνησης, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού. Τονίζουμε, χάριν πληρότητας, ότι δεν έχουμε διαπιστώσει οποιαδήποτε εμπλοκή του Υπουργού στην όλη υπόθεση.

Η εν λόγω εταιρεία είχε υποβάλει πρόταση στην ΕΚΚ το 2017, για διοργάνωση επίσημου δείπνου εντός του 2018, ωστόσο τότε η ΕΚΚ δεν είχε επιδείξει ενδιαφέρον. Εντός του 2018, η εταιρεία υπέβαλε αναθεωρημένη πρόταση, για διοργάνωση επίσημου συνεδριακού δείπνου περί τα τέλη Ιανουαρίου του 2019, με σκοπό την απεικόνιση της αυξανόμενης σημασίας της ΕΚΚ στην οικονομία της Κύπρου και την ενίσχυση των προσπαθειών της Κύπρου να καθιερωθεί ως ένα διεθνές χρηματοοικονομικό κέντρο, με την ΕΚΚ στο επίκεντρο αυτής της προσπάθειας και επιπλέον την παροχή ενημέρωσης στις εποπτευόμενες οντότητες για τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα.

β. Σύμφωνα με την πρόταση, ο προϋπολογισμός της εκδήλωσης θα ετοιμαζόταν από την ίδια την εταιρεία, η οποία θα αναλάμβανε όλα τα έξοδα και θα εισέπραττε όλα τα έσοδα που, όπως

αναφέρεται στην πρόταση, θα προέρχονταν από χορηγούς (στους οποίους δεν θα περιλαμβάνονταν εταιρείες που εποπτεύονται από την ΕΚΚ) και από τις κρατήσεις θέσεων για την εκδήλωση. Επιπλέον, στην πρόταση αναφέρεται ότι ο οικονομικός κίνδυνος της όλης διοργάνωσης θα αναλαμβανόταν εξολοκλήρου από την εταιρεία.

γ. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, η τιμή της κάθε θέσης καθορίστηκε στα €250 πλέον ΦΠΑ, ενώ για τα Diamond Tables (10 ατόμων) η τιμή ανά τραπέζι καθορίστηκε στα €3.000 πλέον ΦΠΑ και για τα Gold Tables (επίσης 10 ατόμων) στα €2.000 πλέον ΦΠΑ. Με βάση υπολογισμούς μας, η εταιρεία φαίνεται να εισέπραξε, από τη διάθεση εισιτηρίων, ποσό πέραν των €130.000.

Σύμφωνα με την πρόταση της εταιρείας, τα οφέλη για την ΕΚΚ θα ήταν η προβολή του οράματος και της αποστολής της σε διάφορα μέσα επικοινωνίας και με τρόπους της επιλογής της ΕΚΚ, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την εκδήλωση, που αποτιμήθηκαν σε €30.000, η ενημέρωση των παρευρισκομένων για τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα και η ετοιμασία βίντεο για το έργο της ΕΚΚ, το οποίο θα προβαλλόταν κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης και που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την ΕΚΚ και στο μέλλον. Στην πρόταση αναφέρεται επίσης ότι, πέραν των πιο πάνω, η ΕΚΚ θα αποκόμιζε όφελος από την παραχώρηση δωρεάν προσκλήσεων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, το γεγονός πως η εκδήλωση δεν επέφερε οποιοδήποτε κόστος στην ΕΚΚ, δεν δικαιολογεί την αποδοχή της πιο πάνω πρότασης της εταιρείας, που είχε ως αποτέλεσμα (α) να μην γνωρίζει η ΕΚΚ τις χρεώσεις των συνεργατών, τις συνολικές εισπράξεις της εταιρείας, πέραν των εισπράξεων από τη διάθεση των εισιτηρίων και κατ' επέκταση το κέρδος της εταιρείας από την εκδήλωση και (β) να επιβαρυνθούν οι εποπτευόμενοι και άλλοι παρευρισκόμενοι με υψηλό κόστος συμμετοχής, προς όφελος της εταιρείας.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι η ΕΚΚ, ως δημόσιος οργανισμός, οφείλει να τηρεί τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας. Ως εκ τούτου, εάν η ΕΚΚ έκρινε σκόπιμη τη διοργάνωση μιας τέτοιας εκδήλωσης, οφείλε να προκηρύξει διαγωνισμό, με βάση τις πρόνοιες του περί Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου για την επιλογή της διοργανώτριας εταιρείας και όχι να προχωρήσει με απευθείας ανάθεση. Με τον τρόπο αυτό και νοουμένου ότι η εκδήλωση θα ήταν κερδοφόρα, το όφελος (αφαιρουμένου του εύλογου κέρδους της διοργανώτριας εταιρείας) θα παρέμενε στην ΕΚΚ. Η Υπηρεσία μας ανέφερε επίσης ότι, η εκ των προτέρων γνώση, από την ΕΚΚ, του κόστους της εκδήλωσης, θα συνέτεινε στον καθορισμό του κόστους συμμετοχής σε λογικά επίπεδα, ώστε να μην επιβαρυνθούν οι εποπτευόμενοι και άλλοι παρευρισκόμενοι, προς όφελος της διοργανώτριας εταιρείας.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της ΕΚΚ, δεν ήταν εις γνώση της ΕΚΚ η σχέση του Υπουργού με τη διοργανώτρια εταιρεία. Επιπλέον, μας πληροφόρησε ότι η απόφαση του Συμβουλίου της ΕΚΚ να αποδεχτεί την πρόταση της εταιρείας και να μην προχωρήσει στην προκήρυξη προσφορών, στηρίχθηκε στο γεγονός ότι η συγκεκριμένη εταιρεία διαθέτει πολυετή εμπειρία στη διοργάνωση τέτοιου είδους εκδηλώσεων στην Κύπρο και στο γεγονός ότι, με βάση την πρόταση της εταιρείας, το κόστος της όλης εκδήλωσης για την ΕΚΚ θα ήταν μηδενικό και στο ότι η εταιρεία δεσμευόταν ότι θα επωμιζόταν εξολοκλήρου οποιαδήποτε ζημιά.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της.

Αναφορικά με το κόστος συμμετοχής, η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι το θεωρεί λογικό, λαμβάνοντας υπόψη το κόστος συμμετοχής σε παρόμοιου τύπου εκδηλώσεις.

Η Υπηρεσία μας δεν συμερίζεται την άποψη της ΕΚΚ, καθώς το υψηλό κόστος που μπορεί να έχουν διοργανώσεις από εποπτικές αρχές άλλων χωρών, αφορά συνήθως σε ολόημερα συνέδρια με αρκετούς ομιλητές που έχουν εκπαιδευτικό χαρακτήρα.

δ. Η εκδήλωση περιλάμβανε δείπνο, δύο χαιρετισμούς, μία παρουσίαση διάρκειας 20 λεπτών, που, όπως μας λέχθηκε, αναφερόταν στις τεχνολογικές και νομοθετικές αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στον επενδυτικό τομέα, καθώς και σύντομο ψυχαγωγικό πρόγραμμα. Σύμφωνα με το αρχικό πρόγραμμα της εκδήλωσης, θα συμμετείχαν τρεις βασικοί ομιλητές με συνολικό χρόνο παρουσιάσεων 1,5 ώρα. Στην πρόταση αναφέρονταν και δύο άλλοι προτεινόμενοι ομιλητές από το Ηνωμένο Βασίλειο, χωρίς ωστόσο να είναι ξεκάθαρος ο χρόνος της παρουσιάσής τους, αφού δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικό πρόγραμμα της εκδήλωσης.

Με βάση τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις για την ανάγκη διοργάνωσης και τα οφέλη που προέκυψαν από την πιο πάνω εκδήλωση, αφού σκοπός και ρόλος της ΕΚΚ είναι η εποπτεία της αγοράς επενδυτικών υπηρεσιών, ενώ το πραγματικό ενημερωτικό/επαγγελματικό μέρος της εκδήλωσης μειώθηκε δραματικά σε σχέση με το αρχικό πρόγραμμα. Τελικά, η έμφαση φαίνεται να δόθηκε στο ψυχαγωγικό πρόγραμμα και στην κοινωνική συνεύρεση. Όπως διαφάνηκε από την καταγγελία, αλλά και από δημοσιεύματα του τύπου, η υψηλή τιμή του κόστους συμμετοχής, αλλά και το περιεχόμενο του ψυχαγωγικού μέρους, έγιναν κείμενο αρνητικής κριτικής και έπληξαν το κύρος της ΕΚΚ.

Επιπρόσθετα, από τα δημοσιεύματα φαίνεται ότι ορισμένοι εποπτευόμενοι της ΕΚΚ ένοιωσαν υποχρεωμένοι να παρευρεθούν στην εκδήλωση, παρά το υψηλό κόστος.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι εκδηλώσεις που διοργανώνονται από δημόσιους οργανισμούς θα πρέπει να διασφαλίζουν το κύρος και την υπόστασή τους, να έχουν κυρίως εκπαιδευτικό ή/και ενημερωτικό χαρακτήρα και να μην ξεφεύγουν από τα επαγγελματικά πλαίσια.

Η Πρόεδρος της ΕΚΚ μάς πληροφόρησε ότι το τελικό πρόγραμμα διαμορφώθηκε ύστερα από ανταλλαγή απόψεων και αφού λήφθηκαν υπόψη και οι εισηγήσεις των επικοινωνιολόγων της ΕΚΚ, ότι από τη στιγμή που επρόκειτο για δείπνο δεν θα έπρεπε να γίνουν πολλές και μεγάλης διάρκειας ομιλίες, ώστε να μην είναι κουραστικό για τους καλεσμένους. Επιπλέον, μάς πληροφόρησε ότι θεωρεί ότι το συγκεκριμένο θεματολόγιο ανταποκρινόταν πλήρως στην επίτευξη του σκοπού διοργάνωσης της εκδήλωσης και σε αυτό συνέβαλε περαιτέρω και η παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο οποίος στον χαιρετισμό που απηύθυνε επιβεβαίωσε την αναγνώριση της σημασίας και τη στήριξη της κυβέρνησης στον τομέα των επενδυτικών υπηρεσιών και στους ξένους επενδυτές. Επίσης, η Πρόεδρος της ΕΚΚ ανέφερε ότι, εκτός από την ίδια την εκδήλωση, στην πρόταση της εταιρείας περιλαμβανόταν και η ετοιμασία σύντομου βίντεο για την ΕΚΚ, στο οποίο θα αναδεικνύονταν η αποστολή και το όραμά της. Το βίντεο ετοιμάστηκε χωρίς κόστος για την ΕΚΚ, προβλήθηκε το βράδυ της εκδήλωσης και τώρα είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της ΕΚΚ.

ε. Παρόλο που υποβλήθηκε αναθεωρημένη πρόταση της ιδιωτικής εταιρείας, την οποία η ΕΚΚ αποδέχτηκε με επιστολή της, εντούτοις δεν υπογράφηκε μεταξύ των δύο μερών συμφωνία, στην οποία να καταγράφονται όλα τα συμφωνηθέντα, συμπεριλαμβανομένων και των συνεργατών που θα χρησιμοποιούσε η εταιρεία, με αποτέλεσμα η εταιρεία να είναι ελεύθερη να επιλέξει όποιο ξενοδοχείο και καλλιτεχνικές ομάδες η ίδια επιθυμούσε.

Αναφορικά με τον χώρο διεξαγωγής, η Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι η επιλογή του έγινε, αφού προηγήθηκε διερεύνηση διαφόρων επιλογών στη Λευκωσία και Λεμεσό, καθώς πέραν του 70% των εποπτευόμενων οργανισμών της ΕΚΚ δραστηριοποιούνται στις δύο αυτές επαρχίες. Ωστόσο, δεν μας πληροφόρησε κατά πόσο η επιλογή έγινε αποκλειστικά από την εταιρεία ή έγινε σε συνεργασία με την ΕΚΚ.

5. Γενικά συμπεράσματα

Η ΕΚΚ, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που συνιστά κρατικό οργανισμό, θα πρέπει να ακολουθεί το νομοθετικό πλαίσιο και τους γενικά αποδεκτούς κανόνες της χρηστής διοίκησης, οι οποίοι εφαρμόζονται στον δημόσιο τομέα. Επίσης, ως εποπτική αρχή η οποία παρακολουθεί και ελέγχει όλους τους οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στην κεφαλαιαγορά, θα πρέπει να επιδιώκει τη μέγιστη δυνατή συμμόρφωσή τους με τους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για το επενδυτικό κοινό και την οικονομία γενικότερα. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε κάποιους τομείς δεν εφαρμόστηκαν οι εν λόγω υποχρεώσεις στον βαθμό που αναμενόταν.